

ГОДИНА 19

БРОЈ 56

VOX dentarii

МАЈ 2024

ИНФОРМАТОР НА СТОМАТОЛОШКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА

**МИНИМАЛНИОТ
ЦЕНОВНИК КОНЕЧНО
СО ЗАКОНСКА ИЗМЕНА
ПОД КОНТРОЛА НА
КОМОРАТА**

**ПРВАТА СЕДНИЦА
НА СОБРАНИЕТО НА
КОМОРАТА ДОНЕСЕ
ЗНАЧАЈНИ ОДЛУКИ**

**ПОШТАРИНА ПЛАТЕНА
ВО ПОШТА 1000 СКОПЈЕ**

ISSN 1857-7814

САЕМСКИ ПОПУСТИ НА 01.06.2024

 **ПРОМЕДИКА**



САЕМСКИ ПОПУСТИ

Денови на
САЕМСКИ ПОПУСТИ во
Промедика Стоматологија!
Неповторлива прилика да ја
обновите својата опрема со
саемски попусти!

Посетете не и дознајте ги
новитетите во
стоматологијата. Многу нови
артикли!

01.06.2024 10:00-17:00ч

Промедика 3 кат



LACALUT

aktiv

PLUS

Актив формула збогатена со ПЛУС во активните состојки

НОВО

Лакалут Актив Плус содржи ПЛУС во активните состојки



- Активна заштита од воспаление и крварење на непцата и развој на пародонтопатија
- Значително ги зајакнува непцата
- Свежина која се чувствува
- 12часовна анти плак заштита

ДВОЈНА ФОРМУЛА

Видлив ефект од

1га

употреба

Издавачки совет:

Д-р Маријан Денковски, д-р Јордан Стојаноски,
д-р Агрон Пашоли, д-р Мирлинд Селими, д-р Ма-
рина Прентовска, д-р Оливер Манасиев, д-р Кон-
стантин Гетов, д-р Фатмир Ахмети, д-р Седат Алиу,
д-р Димитар Малешевски, д-р Дејан Ристевски,
д-р Арбен Асани, д-р Ѓорѓи Ников, доц. д-р Зоран
Шушак, проф. д-р Киро Папакоча, проф. д-р Кате-
рина Златановска, проф. д-р Наташа Тошевска
Спасова, проф. д-р Ана Белазелкова Грежловска

Главен и одговорен уредник:
Проф. д-р Марија Стевановиќ

Заменици на главниот
и одговорен уредник:
Проф. д-р Анета Миоска,
Доц. д-р Денис Бафтијари

Уредувачки одбор:

Сци. д-р Диана Терлевиќ-Дабик (Словенија),
Д-р Николај Шарков (Бугарија),
Проф. д-р Витомир Константиновиќ (Србија),
Проф. д-р Едит Џајанка (Албанија),
Проф. д-р Блерим Камбери (Косово),
Проф. д-р Иван Алајбег (Хрватска),
М-р д-р Акѓул Омерагиќ,
Д-р Стојче Ивановски,
Д-р Флорим Шишко

Компјутерска и
графичка обработка:
Октај Омерагиќ

Издавач:

Стоматолошка комора на Македонија
Ул: „Балзакова“ бр. 32, 1000 Скопје
Тел: 02/ 32 46 852
Жиро - сметка: 300000000477179
Депонент: Комерцијална Банка АД Скопје
ЕДБ: 4030996268633
www.skm.mk

Излегува трипати годишно во тираж:
3.000 примероци

Рекламен простор:

1. Надворешна корица 500 еур.
2. Прва страница (ЛОГО) 400 еур.
3. Втора и претпоследна
страница (корица) 400 еур.
4. Внатрешна страница 300 еур.
5. Закуп на втора рекламна страна 300 еур.

Плаќањето се врши врз основа на
доставени фактури во денарска против-
редност, според средниот курс на НБРМ
на денот на фактурирање.
СКМ не е обврзник за ДДВ.

- 7 **IN MEMORIAM**
проф. д-р Драгољуб Велески
- 8 **Потпишана Декларација за промоција
и поддршка на вакцинацијата**
- 10 **Собранието на РСМ ги усвои измените и
дополнувањата на Законот за здравствената
заштита кои се однесуваат на поликлиники
и акт за утврдување на минимални цени
на приватните здравствени услуги**
- 11 **СОБРАНИЕ НА СТОМАТОЛОШКА
КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА**
- 20 **Листа на стоматолошки услуги
со минимални (референтни) цени**
- 22 **Средба на претставници на
Стоматолошката комора на Македонија
со Министерот за здравство на РСМ**
- 23 **Извештај од ФЗО за договорни казни**
- 24 **Конгрес на ФДИ во Истанбул**
- 25 **Собрание на ЕРО ФДИ**

СТРУЧНИ И НАУЧНИ ТРУДОВИ

- 24 **Ефикасност на конзервативниот третман
со ботулинум токсин кај хипертофија
на масетеричен мускул**
А. Мијоска, М. Петков, М. Денковски,
Е. Бајрактарова Ваљакова, В. Трпевска,
И. Стојановски, М. Стојановска,
Н. Ставрева, Б. Наумовски

ХИРУРГИЈА НА ЛИЦЕ, ВИЛИЦИ И ВРАТ • MAXILLOFACIAL SURGERY •

Проф. НАУМОВСКИ



ПОЛИКЛИНИКА **Круна МС**[®]
од 1991

www krunams.com.mk

krunams@t.mk

02 3166 919

071 266 919

ПРИДРУЖЕТЕ НИ СЕ ВО ДИГИТАЛНАТА РЕВОЛУЦИЈА ВО СТОМАТОЛОГИЈАТА

ПОЛИКЛИНИКА **Круна МС**[®]
од 1991

ДИГИТАЛЕН РЕНТГЕН ПАНОРАМИКС КАБИНЕТ

www.krunams.com.mk e-mail: krunams@t-home.mk Г.Т.Ц. кула 2, кат 2 тел: 3166-919 / 071 266 919

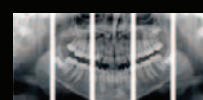
ОДБЕРЕТЕ ГО ФОРМАТОТ НА ДИГИТАЛНАТА СЛИКА



• Педијатриска панорамска слика со најмало можно зрачење



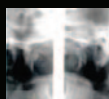
• Латерална ТМЗ слика - четири пресека (со отворена и затворена уста)



• Сегментирана панорамска слика



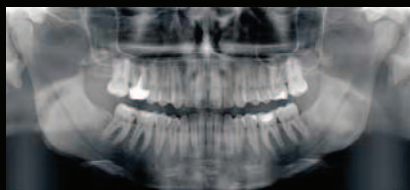
• Панорамска слика без зглобови



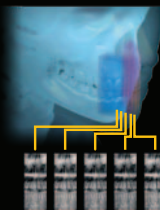
• Латерална ТМЗ слика - два пресека (со отворена или затворена уста)



• Слика на параназални синуси



• Стандардна панорамска слика



• Ексклузивно: 2D + Програма (седум пресека на поединечен сегмент)

СЛИКАТА МОЖЕ ДА ЈА ДОБИЕТЕ
НА CD И НА E-MAIL



СТОМАТОЛОШКА
КОМОРА НА
МАКЕДОНИЈА

Почитувани колешки и колежи,

На крајот од првата половина на тековната година се јавуваме со најновиот број на VOX Dentarii. Во него ќе можеите да најдете информации за најновиите активности на Комората и вестите поврзани со стоматолозијата во нашата држава.

На иницијатива на Лекарската комора, претседателот на Стоматолошката комора на Македонија - д-р Маријан Денковски, министерот за здравство - д-р Илир Демири, претседателката на Фармацевтската комора, деканите на триите медицински факултети во Скопје, Штип и Тетово, како и директорот на Институтот за јавно здравје проф. д-р Шабан Мемети, на ден 25.03.2024 година поминаа Декларација за промоција и поддршка на вакцинацијата.

Собранието на Република Северна Македонија, на седница одржана на 7-ми февруари 2024 година, ги донесе измените и дојолнувањата на Законот за здравствена заштита, а истите се објавени во "Службен весник на РСМ" бр.30/ 2024 од 09.02.2024 година.

Долгоочекуваните промени на одредбите кои се однесуваат на основање и работата на поликлиничките центри на сила од 09.02.2024 година.

Собранието на Стоматолошка комора на Македонија ја одржа својата Прва редовна седница, на 12.04.2024 на која се донесоа следните одлуки: се усвои финансвиот извештај за работење на Комората за 2023 година, се усвои финансвиот план за работење на Комората за 2024 година, се усвои Правилник за измена на Правилникот за висината на промоциите за издавање, продолжување и обновување на лиценциите за работата на здравствени работници со високо образование од областа на стоматолозијата, Одлука за утврдување на висина на членарина во Стоматолошка комора на Македонија, се усвои Правилник за утврдување на критериуми за огласување и рекламирање на стоматолошките здравствени услуги,

усвои Правилник за формирање на Листа на минимални (референтни) цени на приватни стоматолошки услуги, односно стоматолошки услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства во приватни стоматолошки центри.

Се одржа средба на Министерот за здравство на Република Северна Македонија со Стоматолошката комора на Македонија, со претседателот Др. Маријан Денковски. Министерот е информиран за состојбата во која е стоматолошката дејност, како и за најактуелните прашања кои бараат брзо решение.

На Кипар, се одржа редовното годишно Собрание на ЕРО ФДИ. На Собранието како делегати на Комората учествуваа д-р Косја Изов и д-р Мирлинг Селими. Во работниот дел во Лимасол учествуваа и Др Денковски Маријан, кој беше избран за член на една од постојните работни групи на ЕРО ФДИ (Working group Dental team).

Во стручниот дел од сесанието ќе најдете труд од областа на професијата во авторство на признаени колежи професионалци. Станува збор за труд во кој ќе најдете информации за Ефикасност на конзервативниот третман со бојулинум пероксид кај хипертрофија на масетеричен мускул.

Би сакала да ве потсетам дека со нетрпение ги очекуваме вашите стручни и научни трудови од областа на стоматолозијата кои со големо задоволство ќе бидат објавени во нашите наредни броеви.

Срдечен поздрав до сите стоматолози.

Со почит



IN MEMORIAM

Со големо жалење соопштуваме дека почина проф. д-р Драгољуб Велески – првиот претседател на Стоматолошката комора на Македонија.

Проф. д-р Драгољуб (Александар) Велески бил роден на 20 ноември 1946 год., во с. Селце, Крушево. Средно образование завршил во Училиштето за забари и забни техничари во Скопје во 1965 год. На Стоматолошкиот факултет во Скопје дипломирал во 1971 година, а во 1978 год. се здобил со звањето специјалист по стоматолошка протетика.

Во 1982 год., на Стоматолошкиот факултет во Скопје, го одбрал магистерскиот труд под наслов *“Биофункционални аспекти на протетичкото лекување кај сувиштална беззабност”* и се стекнал со научниот степен - магистер на стоматолошки науки од областа стоматолошка протетика. Со одбраната на докторската дисертација под наслов *“Евалуација на вредноста на цвакојријисокош и реакцијата на пошторниите ткива кај сувиштални протези”*, во 1988 год., на Стоматолошкиот факултет во Скопје, се здобил со научниот степен доктор на стоматолошки науки од истата област.

Во 1975 год. се вработил на Стоматолошкиот оддел при Медицинскиот факултет и истата година бил избран за асистент на Катедрата за стоматолошка протетика. Во 1978, 1983 и 1986 бил реизбиран во истото звање. Во 1989 бил избран за доцент на истата Катедра, а во 1994 год. за вонреден професор. Изборот за редовен професор на Катедрата за стоматолошка протетика на проф. Велески бил извршен во 1999 год.

Посебен интерес на стручното и научното ангажирање на професор Велески биле состојбите на парцијалната беззабност и разрешувањето на научно фундираните креации на протетичката терапија кај суптоталната беззабност. Тој давал акцент на реализацијата на протетичките зафати кај споменатите состојби со примена на современ гнатодинамометриски метод, од сопствена креација. Своите резултати тој ги применувал при вградувањето на системите во протетичките изработки, како што се: атачмените, телескоп системите, функционално и биолошки компатибилни со носечките ткива.

Публицистичкиот опус на професор Велески опфаќа над 100 статии објавени во домашни и 33 во странски публикации.

Професор Велески бил носител на научноистражувачкиот проект „Реакција на потпорните ткива кај парцијални протези во корелација со конструкциската изведба на врската меѓу протезите и забите“ во 1991 г. Бил и соработник во изработката на други два проекта: „Протетички стоматит: студија за откривање на неговата етиологија и за откривање начини за превенција“ (1986) и „Примена на биокерамички ендосоални имплантати“ (1991).

Проф. д-р Драгољуб Велески бил раководител на Научноистражувачкиот институт при Стоматолошкиот клинички центар од 1994 до 1996 год. и раководител на Клиниката за мобилна стоматолошка протетика од 1996 до 1998 год. Во 1999 год. бил назначен за раководител на Клиниката за мобилна стоматолошка протетика при ЈЗУ Стоматолошки клинички центар во Скопје.

Професор Велески бил член на Советот на Балкан Stomatological Society со седиште во Солун, Грција, од 1996 год.

Бил првиот претседател на Стоматолошката комора на Македонија во мандат од 1996 година.

Во негова чест, Стоматолошката комора на Македонија, секоја година ги наградува најдобрите дипломирани студенти од сите факултети со Плакета која го носи неговото име.





Потпишана Декларација за промоција и поддршка на вакцинацијата



На иницијатива на Лекарската комора, претседателот на Стоматолошката комора на Македонија - д-р Маријан Денковски, министерот за здравство - д-р Илир Демири, претседателката на Фармацевстката комора - дипл.фарм Весна Ставрова, деканите на трите медицински факултети во Скопје, Штип и Тетово, проф. д-р Светозар Антовиќ, проф. д-р Милка Здравковска и проф. д-р Невзат Елези, како и директорот на Институтот за јавно здравје проф. д-р Шабан Мемети, на ден 25.03.2024 година потпишаа **Декларација за промоција и поддршка на вакцинацијата.**

Претседателите на Коморите сметаат дека вакцинацијата од големо значење е стручната јавност треба да испрати јасна и обединета порака до граѓаните за важноста на вакцинацијата како научно докажана и најефикасна мерка за спречување на ширење на заразни болести.

„Поразително е што довербата на граѓанинот е разнишана до тој степен што ојфатно со сите вакцини од ре-

говниот календар на имунизација е пог 90 проценти, иако за да се постигне колективна заштита потребно е појо да биде над 95 проценти. Како последица на тоа имаме епидемија на голема кашлица, а се извесно е дека појорно ќе се соочиме со уште една епидемија на морбили. Поразително е и тоа што во 21 век укажеме на неопходноста и важноста од имунизацијата на населението за заразни болести кои беа искорени или имаше само спорадични случаи. Се надевам дека со потпишување на овој документ и застапување на целите кои се истакнаа во текот на самата Декларација, ќе постигнеме позитивен исчекор во враќањето на довербата на граѓанинот во медицинските институции и научни факти“, изјави проф. д-р Калина Гривчева Старделова, претседател на Лекарска комора.

Во **Декларацијата за поддршка на вакцинацијата** се наведува дека „имунизацијата и вакцините се едно од најголемите достигнувања на човештвото и ниту една друга медицинска интервенција не спасила повеќе

животи. Се потенцира и дека дистрибуцијата на непроверени информации за вакцинацијата шири неоправдан страв кај родителите, што доведе до алармантен пад на бројот на вакцинирани деца.

„За жал, сведоци сме на објавување лажни вести и дезинформации во секој сегмент од општеството, но дезинформациите која е во прашање здравството можат да бидат опасни по живот. Оштетувањето, неопходно е заеднички да работиме на поттишување на ниво на здравствена едукација кај населението, имајќи предвид дека многу болести се превенирани токму поради вакцинацијата. Со потпишување на заедничката Декларација формираме поширок фронт за поддршка на вакцинацијата, одржување континуитет на активностите и интенцирање на важноста на имунизацијата. Наша заедничка цел е заштита и унапредување на здравјето на граѓанинот и само заеднички - со здравствена фела можеме да ја реализираме оваа цел“, истакна министерот за здравство д-р Илир Демири.



ДЕКЛАРАЦИЈА

ЗА ПРОМОЦИЈА И ПОДДРШКА НА ВАКЦИНАЦИЈАТА

Со оваа Декларација за промоција и поддршка на вакцинацијата изразуваме јасен заеднички став за значењето на вакцинацијата како најефикасна научно потврдена мерка за спречување на ширење на заразните болести. Вакцинацијата е една од најголемите медицински достигнувања на човештвото и ниту една друга медицинска постапка нема спасено поголем број човечки животи. Со потполна вакцинација треба да бидат опфатени сите, особено децата, затоа што понатамошниот пад на опфатот на децата со вакцинацијата ќе доведе до значајни последици по колективното здравје.

Родителите од различни извори добиваат непроверени и неточни информации што доведува до алармантен пад на бројот на вакцинирани деца. Ангажираноста на здравствените работници игра клучна улога во откривањето на невакцинирани лица и тие се најдоверлив извор на информации поврзани со вакцинацијата.

Сметаме дека е неопходно да се обезбеди најширока јавна поддршка на вакцинацијата и континуирано да се работи на едукација на граѓаните за улогата и користа од имунизацијата за општото здравје, преку обезбедување на информации засновани на научни факти и сознанија. Сите ние, како потписници на оваа Декларација, се обврзуваме секој во своето поле на делување да презема мерки и активности што ќе бидат насочени кон промоција на придобивките од имунизацијата.



[Handwritten signature]

Република Северна Македонија
Министерство за здравство



Republika e Maqedonisë së Veriut
Ministria e Shëndetësisë

[Handwritten signature]



[Handwritten signature]



[Handwritten signature]



[Handwritten signature]



[Handwritten signature]



УНИВЕРЗИТЕТ
ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ

[Handwritten signature]



[Handwritten signature]



Собранието на РСМ ги усвои измените и дополнувањата на Законот за здравствената заштита кои се однесуваат на поликлиники и акт за утврдување на минимални цени на приватните здравствени услуги

Собранието на Република Северна Македонија, на седница одржана на **7-ми февруари 2024** година, ги донесе измените и дополнувањата на **Законои за здравствената заштита**, а истите се објавени во **„Службен весник на РСМ“ бр. 30/ 2024 од 09.02.2024 година**.

Долгоочекуваните промени на одредбите кои се однесуваат на основање и работа на **поликлиниките** стапија на сила **од 09.02.2024 година**.

Овие измени и дополнувања на Законот ќе овозможат постоечките поликлиники од областа на стоматологijата својот натамошен развој да го остваруваат со формирање нови ординации во свој состав на примарно и секундарно ниво, додека ординациите на примарно ниво да можат да формираат нова специјалистичка ординација на секундарно ниво во свој состав и обратно, а не како посебен правен субјект, така што ќе продолжат да работат како поликлиника и ќе се развиваат како единствен правен субјект.

Законското решение за ПОЛИКЛИНИКИТЕ, пред донесување на овие измени, не дозволуваше во една поликлиника да има ординации од двете нивоа на здравствена заштита. Така, согласно член 70 од Законот кој го уредува ова прашање, доколку поликлиника врши дејност само во областа на стоматологijата, тогаш поликлиника на примарно ниво можеше да се основа само со ординации по општа стоматологijа, а поликлиника на секундарно ниво како специјалистичко-консултативна здравствена дејност: орална хирургија, ортодонција, стоматолошка протетика, болести на устата и парадонтот, болести на забите и ендодонтот, максилофацијал-

Стр. 12 - Бр. 30

СЛУЖБЕН ВЕСНИК
на Република Северна Македонија

9 февруари 2024

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија, издаваат

**У К А З
ЗА ПРОГЛУСАВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНАТА ЗАШТИТА**

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствена заштита, кој донесе на седницата одржана на 7 февруари 2024 година.

Бр. 08-968/1
7 февруари 2024 година
Скопје

Претседател на Република Северна Македонија,
Јован Митрески, с.р.

**ЗАКОН
ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ЗДРАВСТВЕНАТА ЗАШТИТА**

Во Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 43/12, 143/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 153/19, 199/23, 236/23 и 263/23, во членот 70 по став (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„4) Поликлиника што спроведува стоматолошка здравствена дејност во две или повеќе ординации може да спроведува дејност на примарно ниво во организациони дејност во ординации со секундарно ниво (стоматолошка поликлиника на примарно и секундарно ниво)“.

Во членот 89 по зборите: „оплаќањите лекови“ се додава зборите: „и дава информации и совети како и други превентивни и други услуги поврзани со терапијата со лекови“.

Во членот 256 став (1) во тојката 3) зборите: „а“ се заменува со точка и записка и се додава нова точка 4), која гласи:

„4) донесува акт за утврдување на минималните цени на приватните здравствени услуги, односно услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства“.

Во членот 89 по зборите: „оплаќањите лекови“ се додава зборите: „и дава информации и совети како и други превентивни и други услуги поврзани со терапијата со лекови“.

Во членот 256 став (1) во тојката 3) зборите: „а“ се заменува со точка и записка и се додава нова точка 4), која гласи:

„4) донесува акт за утврдување на минималните цени на приватните здравствени услуги, односно услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства“.

Во членот 89 по зборите: „оплаќањите лекови“ се додава зборите: „и дава информации и совети како и други превентивни и други услуги поврзани со терапијата со лекови“.

Во членот 256 став (1) во тојката 3) зборите: „а“ се заменува со точка и записка и се додава нова точка 4), која гласи:

„4) донесува акт за утврдување на минималните цени на приватните здравствени услуги, односно услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства“.

Во членот 89 по зборите: „оплаќањите лекови“ се додава зборите: „и дава информации и совети како и други превентивни и други услуги поврзани со терапијата со лекови“.

Во членот 256 став (1) во тојката 3) зборите: „а“ се заменува со точка и записка и се додава нова точка 4), која гласи:

„4) донесува акт за утврдување на минималните цени на приватните здравствени услуги, односно услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства“.

Во членот 89 по зборите: „оплаќањите лекови“ се додава зборите: „и дава информации и совети како и други превентивни и други услуги поврзани со терапијата со лекови“.

Во членот 256 став (1) во тојката 3) зборите: „а“ се заменува со точка и записка и се додава нова точка 4), која гласи:

„4) донесува акт за утврдување на минималните цени на приватните здравствени услуги, односно услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства“.

Во членот 89 по зборите: „оплаќањите лекови“ се додава зборите: „и дава информации и совети како и други превентивни и други услуги поврзани со терапијата со лекови“.

Во членот 256 став (1) во тојката 3) зборите: „а“ се заменува со точка и записка и се додава нова точка 4), која гласи:

„4) донесува акт за утврдување на минималните цени на приватните здравствени услуги, односно услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства“.

Во членот 89 по зборите: „оплаќањите лекови“ се додава зборите: „и дава информации и совети како и други превентивни и други услуги поврзани со терапијата со лекови“.

Во членот 256 став (1) во тојката 3) зборите: „а“ се заменува со точка и записка и се додава нова точка 4), која гласи:

„4) донесува акт за утврдување на минималните цени на приватните здравствени услуги, односно услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства“.

Во членот 89 по зборите: „оплаќањите лекови“ се додава зборите: „и дава информации и совети како и други превентивни и други услуги поврзани со терапијата со лекови“.

Во членот 256 став (1) во тојката 3) зборите: „а“ се заменува со точка и записка и се додава нова точка 4), која гласи:

„4) донесува акт за утврдување на минималните цени на приватните здравствени услуги, односно услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства“.

Во членот 89 по зборите: „оплаќањите лекови“ се додава зборите: „и дава информации и совети како и други превентивни и други услуги поврзани со терапијата со лекови“.

рационално, трошоците за работа беа зголемени, а ефективността намалена.

Ова законско решение ќе го поедностави процесот за учество на докторите на стоматологijа на Јавните повици објавени од Министерството за здравство, со исполнување на условите за доделување на лиценца за работа за вршење секундарна здравствена дејност.

Покрај дополнување на Законот со одредбата за поликлиники што спроведуваат стоматолошка здравствена дејност, зголемени се и на надлежностите на Собранието на Комората, овозможено преку дополнување на член 256 од Законот со нова точка 4) која гласи:

„4) донесува акти за утврдување на минималните цени на приватните здравствени услуги, односно услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства.“

Тоа ќе овозможи да се утврдат минимални цени за секоја поединечна услуга, во зависност од реалните материјални трошоци и вложен труд, со што ќе се зајакне меѓусебното почитување и доверба меѓу докторите што ја даваат услугата, ќе се овозможи еднаков пристап на пациентите до истата услуга во цела држава и ќе се унапреди посветеноста во правилно и квалитетно пружање на самата услуга.

Овој акт веќе е изготвен и е одобрен од Собранието на Стоматолошка Комора на Македонија.

Целосниот текст на Законот за изменување и дополнување на Законот за здравствената заштита (Службен весник на РСМ бр.30/2024 од 09.02.2024) е објавен во продолжение.



SKM MKD

Стоматолошка комора на
Македонија

Install



Во случај на проблем направете „update“ или преинсталирајте.

USERNAME: број на лиценца

PASSWORD: последни шест (6) броја од ЕМБГ

СОБРАНИЕ НА СТОМАТОЛОШКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА

АКТИВНОСТИ

Собранието на Стоматолошка комора на Македонија ја одржа својата Прва редовна седница, на 12.04.2024 во просториите на Музејот на Македонска борба.

На седницата се донесоа следните одлуки:

1. со 41 глас „ЗА“ се усвои **финасовиот извештај** за работење на Комората за 2023 година
2. со 39 гласа „ЗА“ се усвои **финасовиот план** за работење на Комората за 2024 година
3. со 37 гласа „ЗА“ се усвои Правилник за измена на **Правилникот за висината на трошоците за издавање**, продолжување и обновување на лиценците за работа на здравствени работници со високо образование од областа на стоматологијата
4. со 37 гласа „ЗА“ се усвои Одлука за утврдување на висина на **членарина** во Стоматолошка комора на Македонија
5. со 49 гласа „ЗА“ се усвои Правилник за утврдување на критериуми за **огласување и рекламирање** на стоматолошките здравствени установи
6. со 49 гласа „ЗА“ се усвои Правилник за формирање на **Листа на минимални (референтни) цени** на приватни стоматолошки услуги, односно стоматолошки услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства во приватни стоматолошки установи

ЈА ЗАШТИТУВА ВАШАТА НАСМЕВКА

КАКО АНГЕЛ ЧУВАР

АЛАЈНЕР ПЕНА – ВАШИОТ НАЈНОВ ПОМОШНИК

Нанесете мала количина од пената во уста за Вашите заби да бидат заштитени и реминерализирани за време на третманот.



CURAPROX



CuraproxMacedonia



curaprox_macedonia

www.zdrava-nasmevka.mk

SWISS PREMIUM 
ORAL CARE



ПРАВИЛНИКОТ Е УСВОЕН ЕДНОГЛАСНО НА ПРВАТА РЕДОВНА СЕДНИЦА НА СОБРАНИЕТО НА СТОМАТОЛОШКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 256 став (1) точка 4 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 20/19, 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/2021, 122/2021, 178/2021 и 150/2022, 236/2022, 199/2023, 236/2023, 263/2023, 30/2024 и 74/24) и член 21 став 1 точка 18 од Статутот на Стоматолошката комора на Македонија (Службен весник на РСМ бр. 46/2023), Собранието на Стоматолошката комора на Македонија, на својата седница одржана на **12.04.2024 г.** донесе

ПРАВИЛНИК

ЗА ФОРМИРАЊЕ ЛИСТА НА МИНИМАЛНИ (РЕФЕРЕНТНИ) ЦЕНИ НА ПРИВАТНИТЕ СТОМАТОЛОШКИ УСЛУГИ, односно на стоматолошките услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства во приватни стоматолошки установи

1. ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој акт се формира Листа на услуги со минималните (референтни) цени само на одредени, најчесто користени, приватни стоматолошки здравствени услуги во приватните стоматолошки установи кои ги вршат докторите на стоматологија кои се членови на Стоматолошката комора на Македонија, и тоа:

- вон мрежа на здравствени установи во Република Северна Македонија;
- за т.н. натстандардни услуги во приватните здравствени установи во мрежа на здравствени установи на Република Северна Македонија, кои не се опфатени во листата на услуги на ФЗО РСМ;
- за услуги во приватни здравствени установи во мрежата на здравствени установи на РСМ на осигуреници кои немаат активно осигурување или кои го немаат избрано за избран лекар докторот на стоматологија кој непосредно ја дава/изведува стоматолошката услуга.

За останатите стоматолошки услуги кои не се опфатени со оваа Листа на услуги, а кои се изведуваат во приватни здравствени установи, нема да се применуваат обврските за примена на минималните цени, така што секој доктор на стоматологија - член на Комората ќе може самостојно да ги утврди цените на услугите согласно со пазарните цени.

Член 2

Листата не се однесува на начинот на плаќање на стоматолошките здравствени услуги кои здравствените установи ги даваат на осигурените лица во примарната здравствена заштита на товар на средствата за задолжително здравствено осигурување на Фондот за здравствено осигурување на Македонија.

2. ЦЕЛИ НА ФОРМИРАЊЕ ЛИСТА НА УСЛУГИ СО МИНИМАЛНИ ЦЕНИ НА ПРИВАТНИТЕ УСЛУГИ

Заштита на правата на пациентите

Член 3

Со формирање на Листа на услуги со минимални цени на приватните стоматолошки услуги, целта е да се обезбеди квалитетна и континуирана здравствена заштита во согласност со тековните достигнувања во здравството и медицината, во рамките на системот за здравствена заштита и здравственото осигурување, соодветна на поединечните потреби на пациентот, со отсуство на каква било психичка и физичка злоупотреба, со целосно почитување на достоинството на неговата личност и во негов најдобар интерес, заштита на пациентите и јасна, точна и целосна информација, без каква било измама или лажно преставување и забрана на нелојална конкуренција.

Пациентот не смее да биде оштетен со користење на неквалитетен стоматолошки материјал или опрема и секој пациент има право на квалитетна стоматолошка услуга.

Заштита на членовите на Комората

Член 4

Со пропишување на минимални цени, Комората ќе ја следи и надгледува работата на нејзините членови, ќе ја поттикнува нивната постојана едукација и следење на научните наоди за стоматолошките материјали и опрема.



Заштита на стоматолошката професија

Член 5

Регулирањето на цените на приватните стоматолошки услуги во приватните стоматолошки установи, преку утврдување на минимални цени, согласно начинот и постапката утврдени во овој Правилник, има за цел да обезбеди:

- еднаков пристап на пациентите до истата услуга во цела држава;
- унапредување на посветеноста во правилно и квалитетно пружање на стоматолошка услуга;
- најниската цена на услугата да се процени во согласност со пазарните цени;
- да се обезбеди висококвалитетна стоматолошка нега и грижа во согласност со употребата на соодветен стоматолошки материјал и
- зајакнување на меѓусебното почитување и доверба меѓу докторите.

3. СОДРЖИНА

Член 6

Пропишаната Листа на услуги со минимални цени ја опфаќа цената на материјалот, работната рака и сите контролни прегледи.

Цената на услугата се однесува на сите приватни стоматолошки услуги, без оглед на нивните натамошни модификации (*џр. композицијно џолнење џогразбира егнослоен, џовеќеслоен, функционолен иџн.*).

Член 7

Содржината на Листата на услугите за кои Собранието на Комората го донесува овој акт за утврдување на минималните цени на приватните здравствени услуги, односно услугите кои пациентите ги плаќаат со лични средства согласно член 256 од Закон за здравствената заштита (*Сл.весник на РСМ бр.30/2024*), како и минималната (референтна) цена за секоја од наведените услуги, со посебен акт ја определува Извршниот одбор на Комората.

Извршниот одбор на Комората актот наведен во претходниот став го носи со двотретинско (2/3) мнозинство.

Извршниот одбор на Комората актот наведен во претходниот став го разгледува и го ажурира најмалку на секои 6 (шест) месеци.

4. МЕРКИ ЗА НЕПОЧИТУВАЊЕ НА ЛИСТАТА НА УСЛУГИ СО УТВРДЕНИ МИНИМАЛНИ (РЕФЕРЕНТНИ) ЦЕНИ

Член 8

За истакнување на цените на стоматолошките услуги, како и нивно рекламирање во медиуми, електронски гласила, социјални мрежи и сл., кои се под најниските определени цени пропишани од Комората, Комисијата за стоматолошка етика и деонтологија на член на Комората може да изрече казнена мерка - **опомена**.

Член 9

Пружање на стоматолошки услуги по цена пониска од минимално определената со Листата, претставува **потешка повреда** во смисла на одредбите од Деловникот за работа на Судот на честа на Комората, како и повреда на одредбите од Кодексот на стоматолошка етика и деонтологија.

За сторената повреда, Судот на честа може да изрече една од следните казнени мерки: **опомена, јавна опомена, забрана за учество во работата на органите на Комората, времено и трајно одземање на лиценца и парична казна**.

Начинот на водење на постапката и изрекување на мерките за сторени повреди се определуваат со Статутот на Комората и со Деловникот за работа на Судот на честа на Комората.

5. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 10

Овој акт стапува на сила на денот на донесување од Собранието на Комората.

СОБРАНИЕ НА СТОМАТОЛОШКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА,

Претседател,
д-р Борис Стојанов



НА ВАШЕ БАРАЊЕ ГО ОБЈАВУВАМЕ ДЕЛОТ ОД ПРАВИЛНИК за содржината и начинот на остварувањето на правата и обврските од задолжителното здравственото осигурување од 2015 ГОДИНА!

ВО ПРАВИЛНИКОТ Е ДЕФИНИРАНО ДЕКА НА ОСИГУРЕНИЦИТЕ (ДОКОЛКУ ИМААТ АКТИВНО ОСИГУРУВАЊЕ ВО МОМЕНТОТ НА ИНТЕРВЕНЦИЈАТА) ВО ПАКЕТОТ НА УСЛУГИТЕ КОИ ФОНДОТ ГИ ПОКРИВА КОМПОЗИТНИТЕ ПЛОМБИ СЕ ОПФАТЕНИ САМО И ИСКЛУЧИВО ПОЛНЕЊАТА НА ПРЕДНИТЕ ЗАБИ, ДОДЕКА ЗА ДРУГИТЕ ЗАБИ(ПРЕМОЛАРИ, МОЛАРИ) ФОНДОТ ПРИЗНАВА АМАЛГАМСКИ ПОЛНЕЊА, ШТО ЗНАЧИ ДЕКА СИТЕ КОМПОЗИТНИ ПОЛНЕЊА (Т.Н. БЕЛИ ПЛОМБИ), БЕЗ ОГЛЕД НА ВИДОТ НА КОМПОЗИТИТОТ СЕ НАПЛАЌААТ КАКО **ВОНСТАНДАРДНА УСЛУГА (ПРИВАТНО) ПОЧИТУВАЈЌИ ГО МИНИМАЛНИОТ (РЕФЕРЕНТНИОТ) ЦЕНОВНИК НА КОМОРАТА.**

Стр. 46 - Бр. 18

Суржден Весник
на Република Македонија

9 февруари 2015

2. лекарски прегледи, советувања и други видови на медицинска помош со цел за утврдување, проверување и следење на здравствената состојба, и
3. лекување на болните и повредените.

Член 28

Превентивните мерки и активности опфаќаат:

1. заштита од штетни влијанија врз здравјето на населението;
2. откривање, сузбивање и спречување на заразни болести;
3. откривање и спречување на незаразни заболувања и малигни заболувања;
4. заштита на жената во врска со бременоста, породувањето, леуството и контрацепцијата;
5. заштита на доенчињата и малите деца;
6. заштита од болести на зависности, и
7. други превентивни мерки и активности.

Член 29

Лекарските прегледи и другите видови на медицинска помош со цел за утврдување, проверување и следење на здравствената состојба на осигурените лица опфаќаат:

1. превентивни прегледи;
2. прегледи по барање на осигуреното лице, и
3. прегледи по предлог на избраниот лекар.

Превентивните прегледи се вршат во динамика која обезбедува следење на растот и развојот, рано откривање на болестите и пореметувањата, откривање на причините и последиците од патолошки состојби и создавање на основа за санирање и подобрување на утврдените состојби.

Прегледите по барање на осигуреното лице (први, повторни и контролни) се вршат според медицински индикации и опфаќаат општ физикален преглед, прегледи со одредена цел, анализа на претходната медицинска документација, упатување на помошни дијагностички прегледи (радиолошки, лабораториски, функционални тестови и др.), упатување на консултативно - специјалистички прегледи и упатување во болничка установа во зависност од медицинските индикации согласно закон.

Доколку избраниот лекар врши помошни дијагностички прегледи со ЕКГ, ЕХО или други апарати, здравствените услуги не се сметаат како посебни здравствени услуги туку како здравствени услуги на избраниот лекар.

Прегледите по предлог на избраниот лекар содржат потребни постапки од став 2 и 3 од овој член, во зависност од медицинските индикации.

Член 30

Лекувањето на болните и повредените опфаќа примена на медицински знаења, вештини, методи, постапки и средства со цел за лекување и закрепнување на осигуреното лице согласно медицина базирана на докази.

Член 31

Примарната здравствена заштита по правило се остварува во ординацијата на избраниот лекар.

По исклучок од став 1 на овој член, во итни случаи доколку на подрачјето не постои организирана итна медицинска помош или ако избраниот лекар оцени за потребно и ако за тоа постојат услови, може да изврши преглед или други здравствени услуги во домот на осигуреното лице.

Член 32

Избраниот лекар гинеколог, покрај мерките и активностите од членовите 24 до 28 од овој правилник:

1. ја следи бременоста и дава совети во врска со бременоста и контрацепцијата;

2. го води породувањето во породилиште на здравствен дом, во случај ако тоа не се врши во болнички услови;

3. превзема мерки и активности за превенција и рано откривање на заболувањата кај жените, и

Кај избраниот лекар гинеколог, како мерки и активности од став 1 на овој член се сметаат и здравствените услуги со ЕХО и колпоскоп.

3. Стоматолошка здравствена заштита кај избраниот лекар

Член 33

Превенцијата и лекувањето на устата и забите во примарната здравствена заштита опфаќа: стоматолошки прегледи и други видови стоматолошка помош со цел за утврдување, следење и проверување на здравствената состојба како и лекување на устата и забите.

Стоматолошките прегледи можат да бидат превентивни и прегледи по барање на осигуреното лице.

Превентивните прегледи опфаќаат: дијагностика на ризикот за појава на кариес и парадонтопатија, рано откривање на болестите на устата и забите, аномалиите во развојот на вилиците и забите и други заболувања и состојби.

Прегледите по барање на осигурените лица опфаќаат: општ стоматолошки преглед, анализа на медицинската документација, упатување на помошни дијагностички прегледи (рентген, лабораторија и др.), стоматолошка терапија и по потреба упатување на специјалистички прегледи.

Одредени превентивни прегледи се спроведуваат во согласност со програмите за здравствена заштита, а прегледите по барање на осигуреното лице според медицинските индикации.

Член 34

Лекувањето на болните, повредените и другите видови на стоматолошка помош опфаќа: терапија на кариесот со полнења на предните заби со двокомпонентен композитен материјал, еднокомпонентен материјал, нанокомпозит и со амалгамски полнења на другите заби, ендодонска терапија со дефинитивно полнење на канали, заболување на парадонтот, терапија на меките ткива, устата и плувачните жлезди и вадење заби. Стоматолошките здравствени услуги од орална хирургија, ортодонија и протетика не спаѓаат во примарна здравствена заштита.

4. Домашно лекување

Член 35

Домашно лекување, осигуреното лице остварува кога не е неопходно болничко лекување или како продолжено болничко лекување во домашни услови, во случај на:

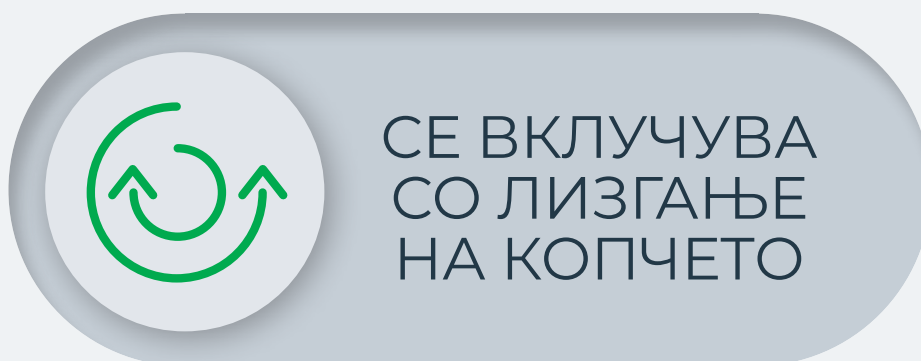
- неподвижни или слабо подвижни болни;
- хронична болест во фаза на влошување или компликации;
- после сложени оперативни зафати кои бараат превивање и нега на раната;
- продолжување на болничко лекување по предлог на болничката здравствена установа и
- кај болни во терминална фаза на болеста.

Член 36

Потребата од домашно лекување ја утврдува лекар специјалист или субспецијалист од соодветната специјалност.

Решение за ендодонтска процедура со
повратно движење

Започнете да уживате во
ендодонтската процедура.



X-Smart® Pro+



Reciproc®
Blue

Повратното движење овозможува полесно, побрзо
и побезбедно обликување на коренскиот канал, во
споредба со традиционалните техники за работа со
ендодонтски инструменти.*



УЖИВАЈ ВО ЕНДОДОНТСКАТА ПРОЦЕДУРА



ПРАВИЛНИКОТ Е УСВОЕН ЕДНОГЛАСНО НА ПРВАТА РЕДОВНА СЕДНИЦА НА СОБРАНИЕТО НА СТОМАТОЛОШКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 21 став 1 точка 18 од Статутот на Стоматолошката комора на Македонија (Службен весник на РСМ бр. 46/2023), Собранието на Стоматолошката комора на Македонија, на својата седница одржана на 12.04.2024 г. донесе

ПРАВИЛНИК

за утврдување на критериуми за огласување и рекламирање на стоматолошките здравствени установи

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

ЧЛЕН 1

Со одредбите на оваа Правилник се утврдуваат критериуми за огласување и рекламирање на стоматолошките здравствени установи, како и начинот на рекламирање на докторите на стоматологија - членови на Комората (во натамошниот текст само доктори), без разлика на нивниот статус на давање стоматолошка заштита (*носиџел на дејност во ѝривајна здравствена установа, сојсџвеник на установа или комерџијална комџанија, врабощен иџн.*)

ЧЛЕН 2

Секој член на Комората има обврска писмено да ја извести Комората доколку има сознание за каква било форма на незаконско рекламирање, без оглед на упатствата на работодавачот или работната обврска што му е наметната на членот на Комората.

II. НАЧИН НА РЕКЛАМИРАЊЕ И ОГЛАСУВАЊЕ

ЧЛЕН 3

Рекламирање на работата на стоматолошката здравствена установа е дозволено само доколку установата поседува соодветно решение – дозвола за работа од министерот за здравство, а докторот поседува соодветна лиценца за работа. При рекламирањето во јавните гласила е дозволено и да се соопшти:

- Името на стоматолошката установа;
- Локација и адреса;
- Просторот и опременоста;
- Методите на лекување кои се применуваат;
- Кадарот со кој располага стоматолошката установа,
- ценовник на здравствените услуги и
- лого, односно заштитен знак на здравствената установа.

ЧЛЕН 4

Докторот може да постави табла (натпис) до влезот на градбата каде што е седиштето на стоматолошката установа, како и на влезната врата на стоматолошката здравствена установа.

Таблата од став 1 на овој член задолжително треба да содржи: назив и седиште на здравствената установа утврдени со дозволата за работа, вид на здравствената дејност која ја врши, ниво на здравствена заштита, дејност и специјалност, работно време на здравствената установа, име и презиме на на давателот/ите на стоматолошка услуга и нивната специјалност согласно лиценцата за работа која ја поседуваат.

Таблата не смее да содржи податоци со неистинита содржина.

ЧЛЕН 5

Докторот може да се рекламира во дневниот, неделен или месечен печат, стручни списанија и во други облици на огласување, почитувајќи ги етичките стручни и научни принципи на стоматолошката професија и во согласност со одредбите на Кодексот за стоматолошка етика и деонтологија, одредбите од овој Правилник и други прописи поврзани со рекламирањето на членовите на Комората и стоматолошките здравствени установи.

ЧЛЕН 6

Докторот може да учествува во радио или телевизиска емисија со наведување на лични информации (име и презиме, вид на лиценца за работа која ја поседува) како и информации поврзани со здравствената установа каде ја врши дејноста (ординација, поликлиника, универзитетска клиника, високообразовна установа и сл.).

ЧЛЕН 7

Фотографиите, сликите и другите визуелни решенија мора да бидат во согласност со етичките принципи и не смеат да го доведуваат во заблуда или да го залажуваат пациентот.

ЧЛЕН 8

Докторот може да се рекламира на слободни медиуми - интернет, веб-страница и други форми на рекламирање на социјалните мрежи, на начин што ќе обезбеди релевантни информации за пациентите.



III. НЕЛЕГАЛНО ОГЛАСУВАЊЕ/рекламирање

ЧЛЕН 9

Забрането е рекламирање на здравствената дејност, односно на здравствените установи кое е залажувачко, недостојно или преку кое се вршат споредби со други здравствени дејности или установи, забрането е преувеличување на придобивките од самите услуги и преувеличување на процедурите кои се користат како вообичаени процедури во секојдневната стоматолошка пракса.

ЧЛЕН 10

Докторот стоматолог не смее да се служи со звања кои не ги стекнал легално, односно не му се доделени официјално од надлежните научни, стручни институции, организации или државни органи.

Не е дозволено користење на лажни звања што не се во согласност со фактичките квалификации, а посебно ако имаат рекламен карактер.

ЧЛЕН 11

При рекламирање, пациентите не смеат да се доведуваат во заблуда, со давање лажни информации.

ЧЛЕН 12

Не е дозволено рекламирање надвор од регистрираната дејност, односно дејност што го надминува делокругот на професијата или навлегува во областа на работа на други специјалности и предизвикува нелојална конкуренција.

При рекламирањето на стоматолошките здравствени установи во јавните гласила, не е дозволено да се употребуваат атрибутите: најдобри, најефикасни, најбрзи, најбезбедни, најевтини, бидејќи тоа претставува самопрогласување на врвен авторитет без аргументи.

При рекламирањето на стоматолошките здравствени установи не е дозволено рекламирање со објавување на цени кои се под минималните референтни цени определени од Стоматолошка комора на Македонија за услугите кои се дел од актот определен со Закон.

ЧЛЕН 13

При рекламирање, докторот не смее да и соопшти на јавноста информации за болеста и лекувањето на малолетен пациент.

Не смее јавно да се изразуваат впечатоци за социјалниот статус и семејните околности на детето на пациентот. Давањето детали за болеста на малолетниот пациент не е етичко дури и кога за тоа постои согласност од родителот или старателот, доколку тоа може да го стигматизира пациентот.

Докторот не смее да открива детали за здравствената состојба на малолетниот пациент во јавноста, дури и кога неговото име не се споменува, а неговиот идентитет може да се заклучи од околностите.

IV ПОСТАПКА ВО СЛУЧАЈ НА НЕЗАКОНСКО ОГЛАСУВАЊЕ/РЕКЛАМИРАЊЕ

ЧЛЕН 14

Доколку се утврди дека докторот првпат огласува или се рекламира себеси или здравствената установа спротивно на одредбите од овој Правилник, ќе му биде изречена **опомена од страна на Комисијата за стоматолошка етика и деонтологија**, која ќе се евидентира во досието на докторот во Регистерот на издадени, обновени и продолжени лиценци за работа кој го води Комората.

Доколку се утврди дека и по изречена опомена, членот на Комората повторно се рекламира спротивно на одредбите од овој Правилник, ќе се поведе постапка пред Судот на честа на Комората.

ЧЛЕН 15

Огласувањето и рекламирањето спротивно на одредбите од овој Правилник претставува **потешка повреда** во смисла на одредбите од Деловникот за работа на Судот на честа на Комората, како и повреда на одредбите од Кодексот на стоматолошка етика и деонтологија.

За сторената повреда, Судот на честа може да изрече една од следните мерки: опомена, јавна опомена, забрана за учество во работата на органите на Комората, времено и трајно одземање на лиценца и парична казна.

Начинот на водење на постапката и изрекување на мерките за сторени повреди се определуваат со Статутот на Комората и со Деловникот за работа на Судот на честа на Комората.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

ЧЛЕН 16

Овој правилник влегува во сила со денот на донесување од Собранието на Комората.

Овој правилник ќе се објави во гласилото на Комората и на интернет-страницата на Комората.

СОБРАНИЕ НА СТОМАТОЛОШКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА,

Претседател,
д-р Борис Стојанов



ПРАВИЛНИКОТ НА ПРВАТА РЕДОВНА СЕДНИЦА НА СОБРАНИЕТО НА СТОМАТОЛОШКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА Е УСВОЕН СО 37 ГЛАСА „ЗА“ , 9 „ПРОТИВ“ И 1 „ВОЗДРЖАН“

Врз основа на член 136 став (3) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16, 37/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 153/19, 180/19, 275/19, 77/21, 122/21, 178/21, 150/22, 236/22, 199/23, 236/23, 263/23, 30/24 и 74/24) и член 21 став (1) алинеја 15) во врска со член 78 став (1) алинеја 13) од Статутот на Стоматолошката комора на Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.46/23), Собранието на Стоматолошката комора на Македонија, на седницата одржана на 12.04.2024 година, донесе

ПРАВИЛНИК

ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА ВИСИНАТА НА ТРОШОЦИТЕ ЗА ИЗДАВАЊЕ, ПРОДОЛЖУВАЊЕ И ОБНОВУВАЊЕ НА ЛИЦЕНЦИТЕ ЗА РАБОТА НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ РАБОТНИЦИ СО ВИСОКО ОБРАЗОВАНИЕ ОД ОБЛАСТА НА СТОМАТОЛОГИЈАТА

Член 1

(1) Во Правилникот за висината на трошоците за издавање, продолжување и обновување на лиценците за работа на здравствените работници со високо образование од областа на стоматологијата („Службен весник на Република Македонија“ бр. 115/17) во член 2 став (1) износите за висината на трошоците се менуваат и гласат:

- во точката 1. износот „2.800,00“ се заменува со износот „3.500,00“;
- во точката 2. износот „600,00“ се заменува со износот „1.000,00“;
- во точката 3. износот „2.600,00“ се заменува со износот „2.900,00“;
- во точката 4. износот „3.200,00“ се заменува со износот „3.500,00“;
- во точката 5. износот „60.000,00“ се заменува со износот „66.000,00“, а износот „30.000,00“ се заменува со износот „33.000,00“.

(2) Во став (2) точка 4., зборот „Пријавата“ се заменува со зборот „Барањето“.

- (3) Во став (6) точка 4., зборот „пријава“ се заменува со зборот „барање“.

Член 2

(1) Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе се објави по добивањето согласност од министерот за здравство.

(2) Овој правилник ќе се објави и во списанието на Комората и на интернет-страницата на Комората.

број 02-463/7

Скопје, 12.04.2024 г.

СОБРАНИЕ НА СТОМАТОЛОШКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА

Претседател,
д-р Борис Стојанов



ОДЛУКАТА Е ДОНЕСЕНА НА ПРВАТА РЕДОВНА СЕДНИЦА НА СОБРАНИЕТО НА СТОМАТОЛОШКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА СО 37 ГЛАСА „ЗА“ , 10 „ПРОТИВ“ И 1 „ВОЗДРЖАН“

Врз основа член 21, став 1 точка 22 од Статутот на Стоматолошката комора на Македонија (Службен весник на РСМ бр. 46/2023), **Собранието на Стоматолошката комора на Македонија**, на својата прва седница одржана на **12.04.2024** година, ја донесе следната

ОДЛУКА

за утврдување висина на членарина

Член 1

Висината на годишната членарина во Комората за 2024 година и во иднина се утврдува на износ од **2.400,00 денари**, со вклучен износ од 300,00 денари за потребите на формирање на Фонд за взаемна помош.

Член 2

За плаќања на годишна членарина кои ќе бидат извршени заклучно со 31.01.2025 година, ќе се пресметува членарина по износ кој е утврден пред донесување на оваа одлука, односно во износ од 1.500,00 денари, со вклучен износ од 300,00 денари за потребите на формирање на Фонд за взаемна помош.

Во рокот и висина на членарина определени во став 1 на овој член, се овозможува и **плаќање однапред на годишна членарина за повеќе години**, но најмногу во траење на еден лиценцен период на доктор на стоматологија.

Член 3

Одлуката ќе стапи на сила на денот на нејзиното донесување од Собранието, а ќе се **применува од 01.02.2025 година**.

СОБРАНИЕ НА СТОМАТОЛОШКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА

Претседател,
д-р Борис Стојанов

Извршниот одбор на Стоматолошката комора на Македонија, врз основа на член 27 став 2 точка 22 од Статутот на Стоматолошката комора на Македонија (Службен весник на РСМ бр. 46/23) и одредбите на Правилникот за формирање листа на минимални (референтни) цени на приватните стоматолошки услуги, односно стоматолошките услуги кои пациентите ги плаќаат со лични средства во приватни стоматолошки установи бр. 02-463/9 од 12.04.2024 г., на четвртата седница одржана на 24.04.2024 година ја донесе следната:

Bordi Ekzekutiv i Odës Stomatologjike të Maqedonisë, bazuar në nenin 27 paragrafi 2 pika 22 të Statutit të Odës Stomatologjike të Maqedonisë (Gazeta zyrtare e RMV nr. 46/23) dhe dispozitat e Rregullorës për formimin e listës së çmimeve minimale (referencë) për shërbimet stomatologjike private që pacientët i paguajnë me fonde personale në ambientet private stomatologjike nr. 02-463/9 data 12.04.2024 v. në seancën e katërt të mbajtur më 24.04.2024 solli në vijim:

ЛИСТА

на стоматолошки услуги со минимални (референтни) цени

LISTA

e shërbimëve dentare me çmime minimale (referente)

БР.НР.	ВИД НА УСЛУГА / ЦОЛ И ШHÉРВИМ	ЦЕНА / ÇМИМ
		ден / ден
20	Алајнери во една вилица / Алајнера në një nofull	80.000,00
	Алајнери во две вилици / Алајнера në dy nofulla	150.000,00
21	RPE – хиракс, Quad helix/ RPE – hiraaks, Quad helix	18.000,00
22	Поставување на ретејнер / Vendosja e retejnerit	5.000,00
23	Преглед, информација на пациентот или родителите за суштината и текот на операцијата, времетраењето и можните компликации (за време на операцијата и постоперативно) со RTG анализа и планирање на интервенцијата Kontrollim, informacion për pacientin ose prindërit për thelbin dhe rjedhen e operacionit, kohëzgjatjen dhe komplikimet e mundëshme (gjatë operacionit dhe pas operacionit) me analizë me RTG dhe planifikimin e ndërhyrjes	2.000,00
24	Хирурска екстракција / Nxherja kirurgjikale	3.500,00
25	Апикотомија/Цистектомија / pikotomia/Cistektomia	6.000,00
26	Вадење на импактиран / семиимпактиран заб Nxherja e një dhëmbi të impraktuar / gjysmë të impraktuar	6.000,00
27	Конзервативен третман на ороантрална комуникација Trajtimi konservativ i komunikimit oroantral	3.000,00
28	Хирурски третман на ороантрална комуникација (синус пластика) Trajtimi kirurgjik i komunikimit oroantral	9.000,00
29	Хируршко експонирање на импактиран заб (кортикотомија и фенестрација) Ekspozimi kirurgjik i një dhëmbi të impraktuar (kortikotomi dhe fenestrim)	6.000,00
30	Френулопластика / Frenuloplastika	4.000,00
31	Екцизија (на лгавицата) / Ekcizion (i mukozës)	1.500,00
32	Препротетски хируршки интервенции на коскени ткива по квадрант (туберпластика, одонтом, алвеолопластика) Ndërhurjet kirurgjikale paraprotetike të indeve koskore me kuadran (tuberplastikë, odontoma, alveoloplastikë)	6.000,00
33	Препротетски хируршки интервенции на меки ткива (епулис, фибром, корекција на плика) Ndërhurjet kirurgjikale paraprotetike të indeve të buta (epulis, fibrom, korrigjim i plikës)	4.000,00
34	Аугментација на коскен дефект (без аугментациски материјал) Augmentim i defekteve koskore (pa material augmentues)	4.000,00
35	Ендоосален имплант еднофазен / Implant endoosaal njëfazësh	24.000,00
36	Ендоосален имплант двофазен / Implant endoosaal dyfazësh	30.000,00
37	Подигање на синусна мембрана (хирурска подготовка) Ngritje të membranës sinusale	15.000,00

БР.НР.	ВИД НА УСЛУГА / ЦОЛ И ШHÉРВИМ	ЦЕНА / ÇМИМ
		ден / ден
1	Преглед/ Ekzaminiim	500,00
2	Прва помош (санирање на акутна пулпитична болка, трепанација и дренажа, инцизија на апсцес) / Ndihma e parë (trajtimi i dhimbjes akute të pulpës, trepanimi dhe drenimi, incizioni i abscesit)	500,00
3	Анестезија/ Anestezi	300,00
4	Вадење на заб / Nxherja e dhëmbit	300,00
	- млечен заб / dhëmb qumshiti	
	- траен заб / dhëmb i përherëshëm	1.000,00
5	Пломбирање на заб/ Mbushja e dhëmbëve Согласно Правилник за содржина и начин на остварување на правата и обврските од задолжителното здравствено осигурување (4 декември 2014), член 34, ФЗОРСМ, (Лекувањето на болните, повредените и другите видови на стоматолошка помош опфаќа: терапија на кариесот со полнење на предните заби со двокомпонентен композитен материјал, еднокомпонентен материјал, нанокомполит и со амаламски полнење на на другит езаби, ендодонска терапија со дефинитивно полнење на канал, заболување на парадонтот, терапија на меките ткива, уста и плувачните жлезди и вадење заби.), Në bazë të Rregullorës për përmbajtjen dhe mënyrat e ushtrimit të të drejtave dhe detyrimeve nga sigurimi i detyrshëm shëndetësor(4 dhjetor 2014), neni 34, FSSHVM, (Trajtimi i të sëmurëve, të lënduarve dhe llojeve të tjera të kujdesit dentar përfshin: terapinë e kariesit me mbushje të dhëmbëve të përparmë me material kompozit dv përбërës, një përбërës material.	1.200,00

38	Отстранување на ендоосеален имплантат / Largimi i implantit endooseal	6.500,00
39	Запирање на обилно крварење од уста (со сугура, лигатура) Ndalimi i gjakderdhjes së madhe nga goja (me suturë, ligatur)	3.000,00
40	Жермектомија / Zhermektomiја	7.500,00

Согласно одредбите на Правилникот за утврдување на критериуми за огласување и рекламирање на стоматолошките здравствени установи бр.02-463/11 од 12.04.2024 г., при рекламирањето на стоматолошките здравствени установи не е дозволено рекламирање со објавување на цени кои се под минималните референтни цени определени од Стоматолошка комора на Македонија за услугите кои се дел од актот определен со Закон.

Нè pèppуthје me dispozitat e rregullorës për pèrcaktimin e kriterieve për reklamimin dhe reklamimin e objekteve shëndetësore stomatologjike nr.02-463/11 prej 12.04.2024 në reklamimet e institucioneve shëndetësore stomatologjike nuk lejohet reklamimi me publikimin e çmimëve që janë nën çmimet minimale referente të përcaktuara nga Oda Stomatologjike e Maqedonisë për shërbimet që janë pjesë e aktit e përcaktuar me ligj.

За истакнување на цените на стоматолошките услуги, како и нивно рекламирање во медиуми, електронски гласила, социјални мрежи и сл., кои се под најниските определени цени пропишани од Комората, Комисијата за стоматолошка етика и деонтологија може да изрече казнена мерка – опомена на член на Комората.

Пружање на стоматолошки услуги по цена пониска од минимално определената со оваа Листа претставува **потешка повреда** во смисла на одредбите од Деловникот за работа на Судот на честа на Комората, како и повреда на одредбите од Кодексот на стоматолошка етика и деонтологија.

За сторената повреда, Судот на честа може да изрече една од следните казнени мерки: **опомена, јавна опомена, забрана за учество во работата на органите на Комората, времено и трајно одземање на лиценца и парична казна.**

Пër evidentimin e çmimëve të shërbimëve stomatologjike, si dhe reklamimin e tyre në media, buletinet elektronike, rrjetet sociale etj., të; cilat janë nën çmimet më të ulëta të përcaktuara nga Oda, Komisioni i Etikës dentare dhe Deontologjisë mund të nxjehet një masë – qortim të anëtarit të Odës.

Ofrimi i shërbimëve stomatologjike me një çmim më të ulët se minimumi i përcaktuar në këtë listë është **shkelje e rëndë** për sa i përket dispozitave të Rregullorës së punës së gjykatës së Nderit të Odës, si dhe shkelje e dispozitave të Kodit të Etikës dhe Deontologjia Dentare.

Për shkeljen e kryer, Gjykata e Nderit mund të shqiptojë njërën nga këto masa ndëshkuese: vërejtje, vërejtje publike, ndalim për pjesmarje në punën e organeve të Odës, heqje të përkohshme dhe të përhershme të licencës dhe gjобë.

**СТОМАТОЛОШКА КОМОРА НА МАКЕДОНИЈА
ODA STOMATOLOGJIKE E MAQEDONISË
ИЗВРШЕН ОДБОР / BORDI EKZEKUTIV**

Д-р Мирлинд Селими


6	за т.н. „фондовски“ пломби на другите заби, односно забите во бочна регија (премолари, молари) се сметаат само амалгамските полнења. vetëm mbushjet me amalgamë konsiderohen për të ashtuquajturat mbushjeje Fondovike të dhëmbëve të tjerë, nga dhëmbëve në regionin lateral (premolaret, molaret). Пародонтален третман (чистење забен камен и меки наслагги) / Trajtimi periodontal (pastrimi i gurëve dhe depositave të buta)	1.600,00
7	Ендодонтска терапија / Terapia Endodontike рачна обработка на коренски канал / trajtimi manual i kanalit të rrënjës машинска обработка на коренски канал / trajtimi makinerik i kanalit të rrënjës интерсеансно полнење на коренски канал mbushje ndërrrejet seansore të kanalit të rrënjës дефинитивна обтурација на коренски канал obturimi përfundimtarë i kanalit të rrënjës ревизија на ендодонтска терапија (канал) revizioni i terapisë endodontike (kanali)	800,00 1.200,00 400,00 500,00 1.500,00 600,00
8	Залевање на фисури/ Vuloсје e fisurave	600,00
9	Преќривање на пулла (директно, индиректно) / Veshje pulpre (direkte, indirekte)	600,00
10	Недоаѓање на закажан термин/ Mosardhja e afatit të saktuar	500,00
11	Специјалистичка преглед и/или на РТГ - ортопантомографска снимка со презентација на план за третман Ekzaminim specialistik dhe/ose RTG – ortorantomografi me paraqitjen e planit të trajtimit	2.000,00
12	Акрилатна протеза / Proteza akrilate	9.000,00
13	Метал керамичка коронка / Kuroga metalkeramike	4.000,00
14	Коронка безметална керамика / Kuroga keramike pa metal	10.000,00
15	Визил скелетирана протеза (без атечмени) / Vizil proteza e skeletizuar (pa atacmena)	18.000,00
16	Специјалистички преглед / Ekzaminim specialistik	2.000,00
17	Ортодонтска анализа на модели и/или на РТГ-ортопантомографска снимка со презентација на план за третман Analiza ortodontike e modeleve dhe/ose RTG ortorantomografia me prezantimin e një plani për trajtimin	3.000,00
18	Активен мобилен ортодонски апарат / Apsarat mobil ortodontik aktiv	15.000,00
19	Класичен фиксен ортодонски апарат во една вилица / Apsarat ortodontik fiks klasik në një nofull	35.000,00
	Класичен фиксен ортодонски апарат во две вилицы / Apsarat ortodontik fiks klasik në dy nofulla	62.000,00
	SL фиксен или лингвален ортодонски апарат (една вилица) / Apsarat ortodontik fiks ose gjuhësor SL (një nofull)	50.000,00
	SL фиксен или лингвален ортодонски апарат (во две вилицы) / Apsarat ortodontik fiks ose gjuhësor SL (në dy nofulla)	90.000,00



SKM MKD
Стоматолошка комора на
Македонија

Install



Во случај на проблем направете „update“ или преинсталирајте.
USERNAME: број на лиценца
PASSWORD: последни шест (6) броја од ЕМБГ

Средба на претставници на Стоматолошката комора на Македонија со Министерот за здравство на РСМ

Средба на Министерот за здравство на Република Северна Македонија со Стоматолошката комора на Македонија, со претседателот Др. Маријан Денковски и раководителот на правниот сектор на Комората м-р Ана Ангелеска.

Претставници на Комората го информираа министерот за состојбата во која е стоматолошката дејност, како и за нај актуелните прашања кои бараа брзо решение.

Заклучок од одржаниот состанок е итно изготвување на Правилникот со кој ќе се надмине нереализирањето на законската измена по однос на отворање и регистрирање на стоматолошки поликлиники, како и продолжување на распишување на јавни повици за специјалисти во мрежа, воведување на нови стоматолошки услуги при изготвување на решенија за нови ординации, поддршка за отворање на ноќни итни стоматолошки амбуланти во поголеми општини (пр.Кочани, Гевгелија итн), отворање на регионални центри за пружање на стоматолошки услуги на лица со хендикеп, посебни потреби итн. (Штип, Битола, Тетово).

Договорена е динамиката на реализирање како и нова средба во најскоро време.



Planmeca ProOne®
Simplicity at its finest

PLANMECA



Planmeca ProOne® е целосно опремен панорамски рентген апарат со едноставен дизајн. Благодарение на најновите иновации, Planmeca ProOne нуди широки дијагностички можности и супериорен квалитет на слика во компактен и едноставен пакет.

- Едноставно позиционирање на пациентот ✓
- Водич со насоки за користење ✓
- Автоматско фокусирање ✓
- Софтвер за снимање ✓
- Напредна панорамска технологија ✓

16.850€

(цената е со вклучено ДДВ)



ВИК - ДЕНТАЛ д.о.о. „Наум Охридски“ бр. 2а, 1000 Скопје

Тел: (02) 3112-886, 3109-180 факс (02) 3298-095; www.facebook.com/vikdental



SKM MKD

Стоматолошка комора на
Македонија

Install



Во случај на проблем направете „update“ или преинсталирајте.

USERNAME: број на лиценца

PASSWORD: последни шест (6) броја од ЕМБГ

Извештај од ФЗО за договорни казни

До Стоматолошката комора на Македонија е доставен **Извештај од седница на Комисијата за оценување на услови за изрекување на договорна казна** одржана на 20.03.2024 година во Фондот за здравствено осигурување на РСМ.

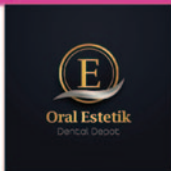
Извештајот се однесува на оценување на условите за изрекување на договорни казни, а констатирано е следното:

- На две стоматолошки ординации им е утврдена **договорна казна** во износ од 25.000,00 денари поради **фактурирање на протетички помагала кои не се изработени и не се препорачани;**
- Во една ординација е утврдена договорна казна од **15.000,00 денари** поради **неводење на кадрова евиденција на вработените и нејачување на работно време;**
- На четири стоматолошки ординации им е изречена **ОПОМЕНА** заради ненавремено известување за промена на тим;
- Во една ординација е утврдена договорна казна од **15.000,00 денари** заради **немање на уредна медицинска документација согласно законските прописи;**

- Во една ординација изречена е договорна казна во износ од **25.000,00 денари** заради **најлашена йаршицијација сиротивно на важечките прописи (најлашена йаршицијација на мобилни ортодонтички апарати за кои не треба да се йлаќа);**
- Во една специјалистичка ординација по **протетика** забележани биле голем број на неправилности од кои за некои била изречена ОПОМЕНА, а била утврдена и договорна казна во износ од **15.000,00 денари**, заради неовозможување на Фондот да изврши редовен увид и контрола за извршени здравствени услуги;
- Во две приватни здравствени установи (општи ординации) каде била извршена контрола, утврдено било дека **нема повреда** во работењето и **не била изречена казна.**

Комората преку свој претставник во оваа Комисија, д-р Оливер Манасиев, сака да ги извести сите членови на Комората дека доколку имаат каков било проблем со Фондот за здравство на РСМ, да се обратат до Комората за правна и друг вид на помош.

simple&smart
ONE s&s



your **NEW** dental unit
Made in ITALY





SKM MKD
Стоматолошка комора на
Македонија

Install



Во случај на проблем направете „update“ или преинсталирајте.
USERNAME: број на лиценца
PASSWORD: последни шест (6) броја од ЕМБГ

fdi Istanbul 2024
World Dental Congress



FDI

World Dental Congress

12-15 September 2024 / İstanbul, Türkiye

<https://2024.world-dental-congress.org/en/>



International Dental Journal

Official Journal of
FDI World Dental
Federation

The International Dental Journal features peer-reviewed, scientific articles relevant to international oral health issues, as well as informative articles aimed at clinicians.

All articles are immediately and permanently free to read and download.



Discover FDI's latest continuing education (CE) initiative: the FDI Master CE Programme

Discover the FDI Master CE Programme in Aesthetic and Adhesive Dentistry, an innovative curriculum designed by FDI World Dental Federation to elevate your skills and expertise in this specialized field. This comprehensive programme comprises five modules, each meticulously crafted to provide a blend of insightful lectures and hands-on training:

- Aesthetic Diagnosis & Analysis
- Principles of Adhesion
- Minimally Invasive & Preventive Aesthetic Treatment
- Direct Aesthetic Restorations
- Indirect Aesthetic Restorations

<https://www.fdiworlddental.org/discover-fdis-latest-continuing-education-ce-initiative-fdi-master-ce-programme>



Собрание на ЕРО ФДИ



Седница на Собрание на ЕРО ФДИ

Од 26-27.04.2024 година во Лимасол, Кипар, се одржа редовното годишно Собрание на ЕРО ФДИ.

На Собранието како делегати на Комората учествуваа д-р Коста Изов и д-р Мирлинд Селими.

На работниот дел во Лимасол учествување и Др Денковски Маријан, кој во Лимасол беше избран за член на една од постојните работни групи на ЕРО ФДИ (Working group Dental team), што претставува едно големо признание за Македонската Комора бидејќи за прв пат се случува во телата на ФДИ или ЕРО ФДИ да се избере претставник од земјите кои не се членки на ЕУ и од т.н. Западен Балкан, но исто така и признание и препознавање на неговата работа и неговиот придонес во меѓународните стоматолошки организации.

Во работниот дел на Собранието на ЕРО ФДИ се усвоија финасискиот извештај на ЕРО ФДИ за 2023 година, финасискиот план на ЕРО ФДИ за 2024 година, препораките и анализите од Работните групи кои ќе се проследат д ФДИ, како и понатамошните насоки за работењето на ЕРО ФДИ во наредниот период.

На Собранието на ЕРО ФДИ, како гости учествуваа и преседателот на ФДИ др Грег Чедвик, како и Извршниот директор на ФДИ г-дин Енцо Бондионе.

Повеќе на: <https://www.erodental.org/>

<https://www.facebook.com/erodental.org>



Working group Dental team



Занимливости

ОД ИСТОРИЈАТА

- 01.02.1840 година - Во американскиот град Балтимор отворен е првиот стоматолошки факултет во светот.
- 1866 година е регистрирана првата жена-стоматолог Луси Хобс.
- Стоматолошкиот факултет во Скопје е членка на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“. Првите корени на високообразовниот процес од оваа област потекнуваат од 1948/49 година, кога е основана Клиниката за усни, забни и вилични болести. Во 1959 година е формиран Стоматолошки оддел при Медицинскиот факултет во Скопје. Првата генерација на студенти (вкупно 37) на Стоматолошкиот оддел при Медицинскиот факултет во Скопје е запишана и во учебната 1959/60 година, со свој наставен план и програма, во траење од 4 год.
 - 1939 година – се појавила првата електрична четка за заби;
 - 1882 година – прв пат е произведен конецот за заби;
 - 1816 година - „највредниот заб“ на светот му припаѓа на славниот физичар Исак Њутн. Во 1816 година е продаден во Лондон за неверојатни 3.633 долари, што во денешно време би изнесувало 35.700,00 долари;
 - 1846 година – американскиот стоматолог Вилиам Мортон прв пат употребил анестезија (етер) при вадење на заб;
 - Во Јапонија кривите заби наречени „уаеба“ се сметаат за идеални;
 - Во денгалниот плак постојат повеќе од 300 различни бактерии;
 - во истражување спроведено во 2003 година, 34% од тинејџерите и 42% од возрасните ја избрале четката за заби како прв избор од 5-те откритија без кои не можат да живеат. Другите четири понудени биле: компјутер, автомобил, микробранова печка и мобилен телефон;
 - кариесот е водечки здравствен проблем кај децата помлади од три години;
 - четките за заби треба да се менуваат на секои три месеци;
 - жените во просек се смеат 62 пати во текот на денот, а мажите околу 8 пати! Децата за тоа време се смеат неверојатни 400 пати;
 - Со редовните посети на стоматолог може да се спречи срцев удар;
 - Поголемиот број луѓе во светот користат плава, во однос на црвена четка за заби;
 - Чечкалицата е најчест предмет со кој Американците се задушуваат;
 - Американците годишно трошат околу 2 милијарди долари на денгални производи: пасти, четки и конец за заби;
 - Околу 500.000.000 Кинези не мијат заби!
 - Просечен Американец поминува околу 38,5 дена од животот во миенење заби!
 - во Кина 20-ти септември е прогласен за национален празник, познат и како „Дена на љубовта кон забите“;
 - четките за заби, слични на денешните, потекнуваат од

- Кина. На запад се појавиле дури во 18-ти век, а се до почетокот на 20-тиот век ги користеле само богатите;
- Расипувањето на забите претставува една од најчестите болести, што потврдува и фактот дека проблеми со кариес имале и луѓето во праисторијата;
- Одредени видови на сирење можат да ги заштитат забите од расипување;
- Некогаш во Велика Британија протезите биле вообичаен свадбен подарок;
- Првиот сет вештачки заби потекнува од 8-миот век п.н.е.;
- Во Вермонт е забрането жените да ставаат вештачки заби без писмено одобрување на сопругот;
- Во секојдневното чистење на забите, задолжителна е употребата на забен конец;
- Според некои истражувања, црниот и зелениот чај имаат антибактериско дејство и помагаат во спречувањето на создавање кариес и воспаление на непцата;
- Децата имаат 20 млечни, додека возрасните имаат 32 заби.
- Секој заб е единствен како отпечаток од прст;
- Ергономскиот дизајн и удобноста на стоматолошкиот стол се инспирирани од астронаутските седишта кои се користат при лансирање на вселенски летала;
- Забите се најјаката супстанца во човековото тело. Надворешниот слој на забот, познат како глеѓ, содржи многу минерали, вклучително и хидроксиапатит, што го прави исклучително отпорен на абење и оштетување;
- Една од најрано познатите стоматолошки интервенции потекнува од древниот Египет. Археолозите пронашле докази за користење на забни коронки на забите на египетските фараони.
- Стоматофобија е страв од стоматолог и стоматолошки постапки. Се проценува дека околу 5-10% од возрасната популација страда од оваа фобија. Оваа фобија најчесто е предизвикана лоши или болни стоматолошки интервенции. Стоматофобијата може да биде надмината со поддршка на стоматологот и техника за намалување на анксиозноста.

Истражувањата покажале дека луѓето често покажуваат наклонетост кон луѓе со убава насмевка. Насмевката која открива здрави и бели заби често се поврзува со привлечноста, самодоверба и позитивни карактеристики. Тоа е уште една причина редовно да се грижите за својата насмевка, со цел да оставите добар прв впечаток на луѓето околу себе!

Овие чудни и интересни податоци за забите се само мал дел од големиот свет на стоматологијата. Тие не потсетуваат на единственоста и важноста на нашите заби во нашиот секојдневен живот и не поттикнуваат внимателно да ги негуваме, како би имале здрава и блескава насмевка во текот на целиот живот. Секогаш има нешто ново да се научи за нашите заби.

Редовните посети на стоматолог и внимателна орална хигиена се клучот за здрави и среќни заби!

DORAMYCIN™



Spiramycin 3 000 000 IU
10 филм-обложени таблети

ВИСОКО ЕФИКАСЕН КАЈ ХРОНИЧНА
И АГРЕСИВНА ПАРОДОНТАЛНА БОЛЕСТ



- Третман на стоматолошки инфекции кај возрасни пациенти
- 6-9 000 000 IU дефинирана дневна доза



WORLD MEDICINE

Pharmaceutical Company



Почитувани соработници

Ве информираме дека Вашите стручни и научни трудови што планирате да бидат објавени за наредниот број во Vox Dentarii, пожелно е да ги доставите најдоцна до 10 август 2024. Дополнителни информации може да добите секој работен ден во Стоматолошката комора на Македонија или пак на телефон 02 3246 852.

СТРУЧНИ И НАУЧНИ ТРУДОВИ

Прилог на „Vox Dentarii“



Ефикасност на конзервативниот третман со ботулинум токсин кај хипертофија на масетеричен мускул

А. Мијоска, М. Петков, М. Денковски,
Е. Бајрактарова Ваљакова, В. Трпевска,
И. Стојановски, М. Стојановска,
Н. Ставрева, Б. Наумовски

Ефикасност на конзервативниот третман со ботулинум токсин кај хипертрофија на масетеричен мускул

А. Мијоска¹, М. Петков¹, М. Денковски², Е. Бајрактарова
Валчакова¹, В. Трлевска³, И. Стојановски¹,
М. Стојановска¹, Н. Ставрева¹, Б. Наумовски⁴

¹ Стоматолошки факултет, катедра за стоматолошка протетика, Уким, Скопје, РСМ

² Приватна здравствена установа, Куманово, РСМ

³ Факултет за медицински науки, УГД, Штип, РСМ

⁴ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Свети Пантелејмон“, Скопје, РСМ

ВОВЕД

Мастикаторниот систем е комплексен апарат со голем адаптивен капацитет. Кога таа компензаторна способност ќе се надмине, се јаву-

ваат многу функционални нарушувања проследени со симптоми кои зависат пред се од индивидуалните, локални и системски етиолошки фактори. Темпоромандибуларните дисфункции (ТМД) се користат за опишување на голема, хетерогена група на болести на темпоромандибуларниот зглоб (ТМЗ), џвакалните мускули и околните ткива и органи⁽¹⁾. Една од се почестите болести во последната деценија е бруксизмот кој преставува нарушување на функционалното движење на долната вилица или неволно стегане и чкртање на забите што може да предизвика болка во вилицата, мускулна болка, главоболка, депресија, трошење и фрактури на забите и реставрациите⁽²⁾. Според Манфредини бруксиз-

мот има мултифакторна етиологија, сè уште нејасна, но психолошките фактори и стресот имаат доминантна улога⁽³⁾. Кебеде врз основа на мускулните активности смета дека дневниот и ноќниот бруксизам преставуваат два сосема различни ентитета⁽⁴⁾. Бруксизмот кој се јавува за време на спиењето – ноктурален тип, повеќе не се смета за парасомнија, туку тоа е комплексно нарушување со мултифакторна етиологија и повеќе различни симптоми⁽⁵⁾. Звучи на стискање и шкрипење со забите за време на спиењето, абнормално трошење на забите, минлива утринска болка или замор на мускулите на вилицата, тензиона главоболка и заклучување на вилицата после будењето претставуваат дијаг-

Abstract

Introduction: Bruxism is defined as recurrent masticatory muscle activity. The masseter muscle contributes approximately 43% of the total strength of the jaw closure muscles. Muscle hypertrophy as a result of long-term bruxism often occurs and is most commonly seen in masseter muscle among the masticatory muscles. Although there is not an agreed treatment method for bruxism, the application of botulinum toxin has become reliable lately.

Purpose: The purpose of this paper is to describe the conservative treatment of bruxism, accompanied by masseteric muscle hypertrophy.

Methodology: Botulinum toxin type A, (DYSPORT 500, Ipsen Biopharm, UK) was used for the therapy of muscle disorder bruxism or night teeth clenching in a female patient 26 years old. The Fonseca Anamnestic Index was applied to determine clenching habits and depression levels before the treatment, and 3 months after. Depending on the dose applied to the targeted muscle, a complete or partial reduction in contraction occurs with reduced function and weakening of the muscle.

Results: According to the Fonseca Anamnestic Index, which was conducted before the BT-

A application patient had severe TMD (score 50), and two weeks after applying the neuromodulator, the patient reported a reduction in pain and episodes of teeth grinding and clenching. Bilateral hypotrophy of left and right masseter muscles was noticeable after 3 months.

Conclusions: We concluded that botulinum toxin could be used as an effective treatment for reducing nocturnal bruxism and myofascial pain in patients with bruxism.

Keywords: botulinum toxin, neuromodulator, TMJ, bruxism

ностички критериуми за ноќниот бруксизам врз основа на Меѓународната класификација на нарушувања на спиењето (Американска академија за медицина на спиењето, 2014 година)⁽⁶⁾.

Лег уште во далечната 1880 година, ја претставил масетеричната хипертрофија (МХ) како ретко унилатерално или билатерално бенигно зголемување на масетеричните мускули. МХ нема полова преваленца, а пациентите се на возраст од 20 до 40 години. Во 1969 година, Ахелгрин открил дека отекувањето на англус мандибулае може да се појави и како последица на хипертрофија на масетеричниот мускул предизвикана од хиперфункцијата на мускулот кај бруксизмот. Бруксизмот може да доведе до масетерична хипертрофија (МХ) која покрај нарушувањето на естетскиот изглед на долната третина на лицето може да биде поврзана и со други симптоми како болки во увото, ноќен тризмус, орални парафункции⁽⁷⁾. МХ покрај зголемувањето на мускулната маса може да биде пропратена и со промени во коскното ткиво како егзостози во предел на аголот и рамусот на мандибулата. Ова заболување има сеуште недоволно јасна етиологија, идиопатски се јавува со постепена прогресија во период од неколку години, а многу често и долготрајното користење на гумите за цвакање се споменува како можна причина за зголемената вкочанетост и хипертрофија на мускулот. Зголемувањето на мускулот и мандибуларниот агол доведува до таканаречено „квadratно лице“ и асиметрија на долната третина на лицето⁽⁸⁾.

Првите опции за третман на ова заболување се состоеле од инвазивни процедури како што се хируршка ресекција на мускулите и остеотомија. Непредвидливоста и ирреверзибилната природа на овие процедури заедно со многуте ризици доведоа до зголемена потреба за конзервативни тераписки модалитети како што се оклузалните шини и мускулната релаксација^(9,10).

Во последните децении се предложени неколку опции за третман на бруксизмот и пропратните симптоми⁽¹¹⁾. Фармакотерапијата, физиотерапијата и оклузалните шини се најчести, но бидејќи овие конвенционални методи не се секогаш целосно ефикасни, некои алтернативни методи сè уште се истражуваат од страна на Управата за храна и лекови (ФДА). Невромодулаторите како ботулински токсин - Абоботулинум (Ботокс) е невротоксин произведен од бактеријата *Clostridium botulinum* и посовремена опција за третман на мускулниот тип на ТМД и бруксизам. Неговиот механизам на делување го блокира ослободувањето на ацетилхолин од моторните нерви на ниво на невромускулната синапса и ја инхибира мускулната контракција. Во 2000 година, Тан го преставува ботоксот како безбеден и ефикасен реверзибилен третман кај пациенти со бруксизам⁽¹²⁾.

Целта на овој труд е да ја опише примената на ботулински токсин кај болести на темпоромандибуларниот систем од мускулен тип како што се цвакалната хипертрофија, спазам и бруксизам.

МАТЕРИЈАЛИ И МЕТОД

Пациентка на возраст од 30 години беше примена во Универзитетскиот Стоматолошки Клинички Центар „Свети Пантелејмон“, Скопје, на Клиниката за Стоматолошка Протетика за третман на нејзините симптоми поврзани со редовните епизоди на ноќно стискање на забите проследено со звуци како шкрипење со забите, главоболка после станувањето во утринските часови и умерена болка во пределот на лицевата мускулатура. Таа веќе имаше посетено повеќе стоматолошки ординации каде и била поставена дијагноза на ноќен бруксизам. Единствениот третман бил изработка на мек, еластичен, ноќен штитник – интраорален сплент за спречување на епизодите на ноќно стискање

со забите и превенција од понатамошно оштетување на оклузалните површини. Самиот третман не успеал да ги намали или отстрани нејзините тегоби, таа приметувала континуирано трошење и оштетување на инцизалните ивици на горните и долни предни заби, а болките и спазмот на мускулите стануваат и поинтензивни, па пациентката решава да побара помош од специјалист.

За време на првата посета спроведовме темелен клинички преглед, екстра и интраорално испитување, и потполнивме прашалник за нејзиното општо здравје, животниот стил, навиките на пушење или консумација на алкохол, депресија, анксиозност или присуство на стрес (Фонсека прашалник). Ги испитавме нејзините навика на спиење, присуството на звуците на стискање кои ги прави за време на сонот. Екстраорално беше евидентно присуството на хипертрофија на масетеричниот мускул, со одредена асиметрија и доминација на мускулната маса на десната страна на лицето. Екстраорално на палпација постоеше блага до умерена осетливост на надворешната масетерична гранка, без видлива промена на бојата и конзистенцијата на кожата (Слика 1,2).

Интраоралното испитување покажа интактни забни низови во горната и долна вилица, со видливо присуство на абразија на инцизалните ивици и оклузалните површини, интенсионации – вдлабнувања на латералната страна на јазикот и линеа Алба на букалната мукоза, сите типични знаци и симптоми на бруксизам (Слика 2). Пациентката беше целосно свесна за нејзината состојба, но исто така МХ ја сметаше и за голем естетски проблем.

Потоа, според протоколот за работа беше ординираана фармакотерапија со нестероидни аналгетички лекови (НСАИЛ) Ибупрофен, суплементи на Магнезиум Цитрат 400mg и миорелаксанти пред спиење. Во ис-



Слика 1. Екстраорален приказ (анфас и десен профил) на долната третина на лицето со асиметрична хипертрофија на масетеричниот мускул

тата посета беа земени два анатомски отпечатоци за изработка на студио модели за анализа на состојбата на оклузија и артикулација, и конструкционен загризен регистрат за изработка на интраорален вметнувач – шина. Оклузален акрилатен, тврд, стабилизационен сплонт (СС) беше изработен за долниот забен низ (Слика 3). Сплонтот преставува ортотичен апарат кој се употребува за зачувување на биомеханичкиот баланс помеѓу физиолошкото оптоварување и стресот кој се генерира помеѓу забите, овозможувајќи релаксација на цвакалната мускулатура (Gholampour, 2019)⁽¹³⁾. На пациентката и беше советувано да го носи сплонтот секоја вечер и по неколку часови во текот на денот. Сплонтот не се носи во устата за време на јадење и останати функционални активности.

Во 2000 година (Тап и сор.) за прв пат ја објавил можноста за употребата на неуромодулаторите – ботулинум токсин како сигурен и ефикасен третман за луѓето кои страдаат од силно изразен бруксизам, со цел намалување на интензитетот на мускулните контракции. Затоа како нареден терапевтски модалитет после еден месец од носењето на СС и намалување на интензитетот на примарните симптоми, кај пациентката беше направен првиот третман со неуромодулатор.

Се инјектираа по 20 IU (интернационални единици) ботулинум токсин Dysport 500 IU (Ipsen, UK), растворен со 2,5 ml стерилен физиолошки раствор билатерално, во три маркирани точки на долниот дел на надворешните масетерични мускули, интрамускулно, со игла 30 g/14mm. Се препорачува да не се аплицира-

ат дози поголеми од 40-60 единици во еден третман. Сепак секој пациент се инјектира индивидуално според интензитетот на симптомите и големината на хипертрофичните мускули. Резултатите од третманот се последица на инхибицијата на ослободување на медијаторот ацетилхолин во моторните неврони на ниво на синапса, што доведува до привремено, реверзибилно намалување на мускулната контракција и намалување на мускулната активност и хипотрофија. Првите ефекти од терапијата се појавија после 2-3 седмици, пациентката пријави многу поретки епизоди на стискање на забите, мирен сон и скоро целосно губење на болката во мускулите и околните структури.

Времетраењето на овој ефект е реверзибилно и минува после 3-6 месеци, и после тоа мускулот повторно ја добива способноста за нормална контракција. Дополнителни дози на неуромодулатор може да бидат препишани според постојната клиничка слика.

РЕЗУЛТАТИ

Фармакотерапијата покажа значително намалување на болката и осетливоста во предел на афектираните мускулни групи. Стабилизациониот сплонт ги намали епизодите на стискање и главните тегоби, после 4 недели од носењето се намали укоченоста и осетливоста на палпација. Еден месец после третманот со токсин започна и намалувањето на мускулната хипертрофија со благо стеснување на долната третина на лицето во предел на гонијалните агли билатерално (Слика 4). Забележавме исто така и позитивно влијание врз психолошкото однесување и зголемување на позитивните стратегии за справување со стресот и состојбата. Два месеци по третманот со ботулински токсин, намалувањето на мускулната хипертрофија беше значително и евидентно, со мала асиметрија на дес-



Слика 2. Интендации на дорзалните страни на јазикот



Слика 3. Оклузален тврд стабилизациски сплонт, интраорален приказ



Слика 4. Билатерална хипотрофија на двата масетерични мускули, екстраорален приказ после еден месец и после вториот месец од инјектирање на неуромодулатор

ната страна. После третиот месец потребно е да се ординира дополнително уште една доза неуромодулатор – Диспорт индивидулно дозирање, со цел постигнување на целосна симетрија на лицето и нормализирање на кинетичката активност и мускулната контракција.

ДИСКУСИЈА

Не постојат доволно податоци за епидемиологијата на масетеричната хипертрофија (МХ). Пациентите се во млада возраст, со просечна старост од 30 години, подеднаква застапеност кај обата пола. Во 60% од случаите хипертрофијата е застапена билатерално, со присуство на темпорална хипертрофија кај 5% од ефектираните лица⁽¹⁴⁾. Инциденцата на МХ е поголема кај лицата од жолта раса, азијатите кои ова го сметаат пред се за естетски проблем поради нескладниот изглед на долниот дел на лицето.

Во случај МХ да е поврзана со појава и на некои останати симптоми, кои беа присутни кај нашата пациентка стискање и чкрипење со забите во текот на спиењето, болка и осетливост во предел на увото и темпоромандибуларните зглобови, тогаш се поставува корелација на состојбата со ТМД особено со оние

од мускулен тип како бруксизмот.

Современиот протокол за пациенти со бруксизам го промовира концептот на конзервативна терапија, без неповратни оклузални прилагодувања, вклучувајќи фармакотерапија - нестероидни антиинфламаторни аналгетици (НСАИЛ), физиотерапија, терапија со оклузални вметнувачи - шини, витамински и минерални суплементи за олеснување на симптомите⁽¹⁵⁾.

Оклузалниот вметнувач или сплинот делува како релаксирачки апарат и ги намалува напрегањата, деформациите и отстапувањата во темпоромандибуларните зглобови поради бруксизам. Мускулно релаксирачки вметнувач се користи кај третман на мускулна хиперактивност поврзана со бруксизам. Овој тип ја намалува парафункционалната активност и овозможува зголемување на отпорноста на оптоварување и помага во лекувањето и контролата на бруксизмот преку создавање биомеханичка рамнотежа помеѓу физиолошкото оптоварување и генерираниот стрес.

Според Barker, мандибуларните ортотици кои се користат за балансирање на оклузијата во централна релација покажуваат значително намалување или елиминација на симптомите на ТМД, што укажува на

врска помеѓу балансирана оклузија во централна релација и оптимално управување со ТМЗ⁽¹⁶⁾. Стабилизационите шини најчесто се користат како прва линија на терапија за бруксизам и некои други ТМД.

Неуромодулатор – Ботоулиnum токсин за првпат бил искористен за лечење на ноќен бруксизам кај пациент со повреда на мозокот од сообраќајна незгода од страна на Van Zandike и Marcao во 1990 година. Механизмот на ботулиnum токсинот примарно се објаснува преку поврзувањето на пресинаптичкиот холинергичен неврон и расцепување на комплексните проетеини (SNARE) кои го блокираат ослободувањето на ацетилхолин на ниво на невромускулната синапса што доведува до минлива денервација и слабеење на мускулните контракции одговорни за прекумерните неволни движења⁽¹⁷⁾.

Инјектирање на масетеричниот мускул има терапевтски предности, најверојатно поради намалувањето на активноста на периферните мускули без да се влијае на централниот нервен систем⁽¹⁸⁾. Во студијата на Shehri и сор. (2022), 22 пациенти со ноќен бруксизам биле инјектирани со 10 единици ботулиnum токсин што довело до намалување на мускулните спазми и симптомите на болка асоцирани со ноќен бруксизам за период од 3 месеци пред симптомите повторно, постепено да се појават⁽¹⁹⁾. Бидејќи масетеричните мускули се главните мускули во функцијата на стискање и чкрипење забележани кај бруксизмот, тие се најчесто инјектирана зона во повеќе студии. Останатите цвакални мускули (темпоралис, медијален и латерален птеригоиден, дијагастричен и гениохиоиден) не се третираат за да се овозможи непречено да се извршуваат функциите на цвакање и голтање.

Кога невромодулаторите како ботулински токсин се употребуваат за третман на пациенти со мускулен тип на ТМД и бруксизам, свесни сме дека ефектите врз мускулите се мин-

ливи и тие ќе се вратат во нормална функција, но ефектот на мускулната атрофија е секундарен во однос на релаксацијата, затоа свесноста за оваа долготрајност на ефектите од терапијата е релевантна бидејќи тоа ќе ја диктира и потребата од бустер дози на инјекции⁽²⁰⁾.

Понатаму, постојат докази дека токсинот може да го блокира не само холинергичното ослободување на ацетилхолин, туку и некои други невротрансмитери – екситатори како што се глутамат, CGRP, супстанца P и др. што го прави добар терапевтски третман и за некои други ТМД состојби како што се тензионите главоболки и мигрена⁽²¹⁾.

Мускулната парализа предизвикува од токсинот ја прекинува и повратната спрега од тригеминалното моторно јадро со што се инхибира централниот генератор на бруксичните епизоди. Дополнително, тој може да доведе до деактивација на периодонталните механорецептори кои учествуваат во олеснувањето на затварањето на вилицата од страна на моторните неврони.⁽²²⁾

Во однос на инјекционата техника среќаваме висока хетерогеност, односно не постои стандарден протокол имплементиран за техниката и бројот на инјекциони места. Разни автори предлагаат две до пет инјекциони точки пред се зависно од мускулната маса. Најважниот концепт при инјектирање на масетерот со ботулински токсин е да се ограничи местото на инјектирање во границите на мускулите за да се избегнат компликации од инјектирање или повреда на околните ткива како паротидната жлезда и мускулус ризиус.⁽²³⁾

ЗАКЛУЧОК

Конзервативниот терапевтски модалитет со примена на ортоична сплнт терапија и инјекциона техника со ботулински токсин-А е не-

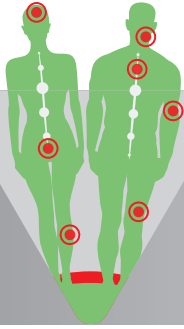
инвазивен, безбеден и ефикасен третман за хипертрофија на масетеричниот мускул и бруксизам. Техниката на инјектирање во 3 точки беше откриена како ефикасна, со добар исход во пост-оперативниот период и се препорачува нејзина употреба за ефективна и униформа дистрибуција на ботокс во мускулот. Токсинот доведе до намалување на мускулната моторна активност, мускулна атрофија и козметичка контура на долниот дел на лицето. Компликациите поврзани со употребата на невромодулятор ботокс се многу ретки и минливи, но сепак ни недостасува стандардизиран протокол за која било форма на ТМД.

ЛИТЕРАТУРА

- Капушевска Б. Бруксизам и оклузални парафункции: општ дел. Скопје, Стоматолошки Факултет, Магна Скен, 2014.
- Raluca A, D Raluca, A Dragomir, C Ilie, et al. The use of botulinum toxin in the management of bruxism and facial arthromyalgia syndrome. *Romanian Journal of Medical Practice*. 2020; 15(1):77-81.
- Manfredini D, Lobbezoo F. Role of psychosocial factors in the etiology of bruxism. *J Orofac Pain* 2009; 23(2):153-66.
- Klasser GD, N Rei, GJ Lavigne. (2015). Sleep Bruxism Etiology: The Evolution of a Changing Paradigm. *J Can Dent Assoc*. 81:f2
- Kebede B, Megersa S. (2011). Idiopathic masseter muscle hypertrophy. *Ethiop J Health Sci*. 21(3):209-12.
- Sleep related bruxism. In: *International classification of sleep disorders*. 3rd ed. Darien, IL: American Academy of Sleep Medicine; 2014.
- J. Ahlgren, K.-Å. Omnell, B. Sonesson, N.G. Toremalin; *Bruxism and Hypertrophy of the Masseter Muscle: A Clinical, Morphological and Functional Investigation*. *Practica Oto-Rhino-Laryngologica* 1 January. 1969; 31 (1): 22–29.
- Lee CJ, Kim SG, Kim YJ, et al. Electrophysiology change and facial contour following botulinum toxin injections in square faces. *Plast Reconstr Surg*. 2007; 120:769-78.
- Baek SM, Baek RM, Shin MS. (1994). Refinement in aesthetic contouring of the prominent mandibular angle. *Aesthetic Plast Surg*. 18(3):283-9.
- Beckers HL. (1977). Masseteric muscle hypertrophy and its intraoral surgical correction. *Journal of Maxillofacial Surgery*.5: 28-35.
- Tan EK, Jankovic J. Treating severe bruxism with botulinum toxin. (2000). *JADA*.131:211-6.
- Shim YJ, Lee HJ, Park KJ, et al. (2020). Botulinum toxin therapy for managing sleep bruxism: a randomized and placebo-controlled trial. *Toxins (Basel)*.12(3):168.
- Gholampour S., Gholampour H., Khanmohammadi H. (2019). Finite element analysis of occlusal splint therapy in patients with bruxism. *BMC Oral Health*. 19(1).
- Rispoli, D.Z.; Camargo, P.M.; Pires, J.L.; Fonseca, V.R.; Mandelli, K.K.; Pereira, M.A.C. B benign masseter muscle hypertrophy. *Braz. J. Otorhinolaryngol*. 2008, 74, 790–793
- Van der Glas, H. W., Buchner, R., & van Groo- tel, R. J. (2000). Comparison of treatment options for myogenous temporomandibular dysfunction]. *Nederlands tijdschrift voor tandheelkunde*, 107(12), 505–512.
- Tsukiyama Y, Baba K, Clark GT. (2001). An evidence-bases assessment of occlusal adjustment as a treatment for temporomandibular disorders. *J Prosthet Dent*. 86:57-66.
- Almukhtar RM, Fabi SG. (2019). The masseter muscle and its role in facial contouring, aging, and quality of life: a literature review. *Plast Reconstr Surg*. 143(1):39e-48e.
- Barker D. K. (2004). Occlusal interferences and temporomandibular dysfunction. *General dentistry*, 52(1), 56–62.
- Shehri, Z. G., Alkhoury, I., Hajeer, M. Y., Haddad, I., & Abu Hawa, M. H. (2022). Evaluation of the Efficacy of Low-Dose Botulinum Toxin Injection In to the Masseter Muscle for the Treatment of Nocturnal Bruxism: A Randomized Controlled Clinical Trial. *Cureus*, 14(12), e32180.
- Ray J.C., Hutton E.J., Matharu M. Onabotulinumtoxin A in Migraine: A Review of the Literature and Factors Associated with Efficacy. *J. Clin. Med*. 2021;10:2 898.
- Moore AP, Wood GD. (1994). The medical management of masseteric hypertrophy with botulinum toxin type A. *Br J Oral Maxillofac Surg*. 32:26-8.
- Ommerborn, M. A., Schneider, C., Giraki, M., Schäfer, R., Handschel, J., Franz, M., & Raab, W. H. (2007). Effects of an occlusal splint compared with cognitive-behavioral treatment on sleep bruxism activity. *European journal of oral sciences*, 115(1), 7–14.
- Rathod NN, John RS. Botulinum Toxin Injection for Masseteric Hypertrophy Using 6 Point Injection Technique - A Case Report. Proposal of a Clinical Technique to Quantify Prognosis. *Clin Cosmet Investig Dent*. 2023; 21 (15): 45-49

Dexomen® 25 mg

Deksketoprofen



БРЗ ПОЧЕТОК НА ДЕЈСТВО

Максималната концентрација во крвта се постигнува по 15 - 20 минути кога се користи во форма на гранули¹

ЕФИКАСНА АНАЛГЕЗИЈА

Дексетопрофен трометамол 25 mg има подобра аналгетска ефикасност и посилен антиинфламаторен ефект во споредба со ибупрофен 600 mg во рок од еден час по администрацијата кај пациенти кои се подложени на орална хирургија²

ПОДОБРА ТОЛЕРАНЦИЈА

Кохорт студијата која опфати 7.337 пациенти со блага до умерена болка покажа помала инциденца на несакани ефекти со дексетопрофен трометамол во споредба со диклофенак / ацеклофенак, ибупрофен / дексипрофен, напроксен и пироксикам³

Може да се зема на празен stomak*⁴

*При истовремена употреба со храна, AUC не се менува, на Stax на дексетопрофен се намалува и неговиот степен на абсорпција е одложен (се зголемува tmax).

Dexomen® гранули за перорален раствор, 25mg

INN: дексетопрофен

Терапевтски индикации

Краткотрајна симптоматска терапија на акутна болка со благ до умерен интензитет, како што се мускулно-коскена болка, дисменореа и забоболка.

Дозирање:

Возрасни: Зависно од природата и јачината на болката, препорачаната доза е 25 mg на секои 8 часа. Вкупната дневна доза не смее да биде поголема од 75 mg.

КОНТРАИНДИКАЦИИ

Dexomen® гранулитите не смеат да се употребуваат во следните случаи:

- Кај пациенти пречувствителни на активната супстанција, на било кој НСАИЛ или на некоја од помошните супстанции дадени во делот 6.
- Кај пациентите кај кои супстанциите со слично дејство (на пр. ацетил салицилна киселина или на други НСАИЛ) предизвикуваат напади на астма, бронхоспазам, акутен ринитис или предизвикуваат назални полипи, уртикарија или ангиоедема.
- Позната фотоалергиска или фототоксична реакција во текот на терапијата со кетопрофен или фибрати.
- Кај пациенти со анамнеза на гастроинтестинално крварење или перфорација поврзана со претходна терапија со нестероидни антиинфламаторни лекови.
- Пациенти со активен пептичен улкус или гастроинтестинално крварење или било каква историја на ГИТ крварење, улцерации или перфорација.
- Пациенти со хронична диспесија
- Кај пациенти со останати активни крварења или пореметувања со крварења
- Кај пациенти со Crohn-ова болест или улцеративен колитис
- Кај пациенти со тешка срцева инсуфициенција
- Кај пациенти со умерена до тешка дисфункција на бубрезите (креатинин клиренс ≤ 59 ml/min).
- Кај пациенти со тешка дисфункција на црниот дроб (Child-Pugh score 10-15)
- Кај пациенти со хеморагична дијатеза или други пореметувања на коагулацијата
- Кај пациенти со тешка дехидратација (при повраќање, дијареа, или недоволен внес на течности)
- Во текот на третото тромесечие на бременоста и периодот на доене (видете го делот 4.6)

НЕСАКАНИ ДЕЈСТВА

Чести ($\geq 1/100$ до $< 1/10$)

Гастроинтестинални нарушувања: Мачнина и/или повраќање, абдоминална болка, дијареа, диспесија

ПАКУВАЊЕ

Картонска кутија со 20 кесички

ИМЕ И АДРЕСА НА НОСИТЕЛОТ НА ОДОБРЕНИЕ ЗА СТАВАЊЕ НА ЛЕК ВО ПРОМЕТ

Берлин - Хеми / А.Менарини Македонија дооел Скопје, ул. Булевар Јане Сандански бр. 19/2-8, Скопје Македонија

Лекот се издава со лекарски рецепт

За подетални информации прочитајте во целост. Збирен извештај за особините на лекот Dexomen® гранули за перорален раствор, 25mg

Само за стручната јавност

БРОЈ НА ОДОБРЕНИЕ ЗА СТАВАЊЕ НА ЛЕК ВО ПРОМЕТ: 11-8127/2

ДАТА НА РЕВИЗИЈА НА ТЕКСТОТ: Декември 2021

Шифра на материјалот: МК_DEX-02-2022_V1_print, Датум на одобрување: 03/2022

Краток преглед на студијата

2. Jiménez-Martínez E, Gasco-García C, Arrieta-Blanco JJ, Gomez del Torno J, Bartolome Villar B. MED ORAL 2004;9:138-48

Компаративна студија за аналгетската ефикасност на дексетопрофен трометамол 25 mg наспроти. Ибупрофен 600 mg по нивната администрација кај пациенти подложени на орална операција. Студијата беше спроведена на 93 пациенти (од 18-65 години) кои беа подложени на екстракција на импактиран трет молар (ITM) или полуимпактиран трет молар (SITM), во периодот од септември 2000 до мај 2001 година. Дадената доза е една таблета на секои 8 часа за 3 дена, а пациентот почнал да го зема лекот на два часа од почетокот на операцијата, освен ако пациентот имал болка порано. На пациентите им се даваат прашалници со табели за проценка на болката и се прават различни операциии : постхируршка болка, болка во првиот час по администрацијата на аналгетикот, воспаление, крварење, хематом итн. Не е пронајден безбедносен наод.

3. Hanna M, Moon Y.J. A review of dexketoprofen trometamol in acute pain. Curr Med Res Opin. 2018;35(2):189-202

Целта на овој преглед беше да се процени ефикасноста и подносливоста/безбедноста на дексетопрофен трометамол при акутна болка.

Примарната мерка за исход беше пропорцијата на пациенти со 50% олеснување на болката на 4-6 часа и таа беше исполнета. Мерките за исходот на секундарната ефикасност, оценети во различни мета-анализи поврзани со употребата на спасувачка аналгезија, беа наведени во тврдењето. делува, добро се поднесува и има ефект на штедење опиоиди ханан кога се користи како дел од мултимодален режим во услови на акутна болка.

Мета-анализата на студиите на единична доза орален дексетопрофен трометамол за третман на акутна постоперативна болка покажа дека нема значајна разлика во бројот на пациенти кои пријавиле несакани дејства со дексетопрофен трометамол или плацебо. Овие анализи не откриле значителни разлики во инциденцата на несакани дејства помеѓу кој било од активните лекови (дексетопрофен трометамол, целекоксиб, еторикоксиб, парекоксиб) и плацебо кога се администрираат како единични дози.

Само за стручната јавност



**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

Упатство за авторите

Уредувачкиот одбор на „Vox Dentarii“, Ве информира дека списанието има меѓународен уредувачки одбор и во него ќе има можност да се објавуваат стручни, научни, ревијални трудови и прикази на случај. Препорачливо е трудовите да бидат исклучиво од праксата или пак да содржат популарни и најнови информации од одредена област или теми кои ќе бидат корисни за сите нас стоматолозите - практичари.

Сите оние кои сакаат да печатат во „Vox Dentarii“ се должни да се придржуваат кон правилата за подготовка на трудовите, а уредувачкиот одбор нема да ги прифати на разгледување и рецензија трудовите кои не се подготвени според цитираните правила и посочениот пример.

Подготвениот труд може да се испрати по пошта (CD или DVD) или електронски.

Ако изборот на испраќање е преку пошта адресата е следна:

Стоматолошка комора на Македонија
Ул: „Балзакова“ бр. 32
за „Vox Dentarii“
Главен и одговорен уредник
Проф. д-р Марија Стевановиќ

Трудовите се испраќаат на следниве e-mail адреси:

на главниот и одговорен уредник:

e-mail: skm@skm.mk

или пак на официјалната адреса на Стоматолошката комора на Македонија: skm@skm.mk

Стручните трудови се рецензираат од рецензенти од соодветната област. Рецензиите се „двојно слепи“ односно, авторите не знаат кои им се рецензенти, а рецензентите не ги знаат авторите.

ПОДГОТОВКА НА РАКОПИСОТ

Секој составен дел од трудот треба да започне со нова страница. На пр: насловна (прва страница), апстракт со клучни зборови, вовед, материјал и метод, ре-

зултати, дискусија, референци и прилог од табели, графикони, слики или илустрации со легенди. Сите страници, започнувајќи од насловната, треба да бидат нумерирани во десниот долен агол.

Прва страница - насловна страница треба да ги содржи следните податоци:

Наслов на трудот отчукан со големи букви. Препорачливо е насловот да биде кус, јасен и информативен;

Полното име и презиме на авторот или авторите, отчукани со мали букви. Во продолжение титулата на секој од учесниците во трудот, институцијата каде е вработен, e-mail, адреса и контакт телефон;

Податоци на контакт лицето со кое ќе се кореспондира во врска со ракописот (име и презиме, институцијата каде е вработен, e-mail, адреса и контакт телефон).

Од авторите кои се наведени како учесници во трудот се очекува активно да учествувале во изработката на трудот која подразбира идеја за изработка, структура и концепција на ставените цели и финална обработка на ракописот. Имено, учеството во работата на секој цитиран автор ја дефинира одговорноста по однос на одредени поставки на приложената содржина. Пасивно допишување на учесници во трудот, учесници-коавтори на ракописот кои само финансиски го подржуваат трудот и немаат друга дефинирана обврска во реализација не е дозволена. Секој автор треба да има точно дефинирана задача која е негова одговорност.

Редоследот на авторите во трудот е заедничка одлука на сите учесници освен на првиот автор, кој е носител на трудот и кој има најголем ангажман во неговата реализација. Првиот автор не мора да биде и контакт лице за кореспонденција.

Втора страница (апстракт). Апстрактот треба да биде кус извадок на рако-

писот. Тој треба да биде напишан во структуриран облик. Структурираниот апстракт подразбира поодделно да ги содржи сите делови на трудот започнувајќи од цел, материјал и метод, резултати и заклучок. Воведот не е задолжителен, но ако авторите сметаат дека е потребен или неопходен, може да биде составен дел на апстрактот. Во овој случај тој треба да биде кус, содржаен, на кој ќе се надоврзе целта која во апстрактот е посебен дел. Во делот - материјал и метод, се посочуваат групите испитаници, и критериумите кои се применети. Во случај кога се користи медиум, задолжително се цитира производителот, градот и земјата. Ако е применета апаратура, тогаш се именува апаратот со битните карактеристики и повторно производителот, градот и земјата. Во делот резултати, се изложуваат само значајните параметри и сигнификантните наоди. Заклучокот треба да биде посебен сегмент и треба да биде кус одговор на поставената цел.

По должина апстрактот треба да содржи најмногу 250 зборови.

Апстрактот завршува со клучни зборови, кои најмалку треба да бидат три а најмногу пет. Клучните зборови кои треба да бидат искористени од термините што се цитирани на листата од Index Medicus (MeSH).

Вовед. Третата страница треба да ја започнете со вовед. Опширен и тематски неповрзан вовед со целта не е препорачлив. Воведот треба да биде кус, а во неговата содржина треба да бидат цитирани само референци кои се строго поврзани со поставената цел со која, всушност, завршува воведот. Во воведот посебно јасно треба да се посочи оправданоста на трудот. Во него строго се забранува истакнување на резултати од спроведеното истражување и дискусија по однос на разработениот проблем. На крајот од воведот, во последниот пасос, се истакнува целта на студијата.

Материјал и метод. Прецизно и јасно, најнапред осврнете се на материјалот,

а потоа и на методот на работа. На крај од овој сегмент посочете ја и статистичката метода која е применета за обработка на добиените податоци.

Во поделот материјал, изнесете ги критериумите според кои е направена селекцијата на испитаниците, а кои се вклучени во студијата. Потоа, поодделно опишете ги групите кои се распределени по бројност, групирани во испитувана, контролна група, по потреба подгрупа, всушност онака како што сте ја дизајнирале студијата.

Потоа, истакнете ги применетите методи. Ако е во прашање апаратура која сте ја примениле, подробно опишете ја применетата опрема со посочен производител, модел, град, земја. Обрнете посебно внимание на перформансите што сте ги искористиле во истражувачката цел, нив потенцирајте ги на начинот на кој сте ги примениле. Посочете ги јасно и прецизно. Ако се применувани лекови, пожелно е да биде употребено генеричкото име на лекот со точно наведување на сите податоци кои опфаќаат назив на производителот, град, земја. Посебно истакнете го начинот на примена, обликот и дозирање на лекот.

Доколку методот е употребуван и публикуван во трудови, каде овој метод е веќе применет, повикајте се на референцата од каде Ви е искористен податокот.

Во поделот статистичка обработка на податоците, цитирајте ја статистичката метода штобила користена во обработка на податоците. Статистичката обработка на податоци приложете ја јасно и во детал, со цел да биде пристапна до секој консумент.

Резултати. Резултатите од истражувањето може да ги приложите текстуално, во облик на табели, графици или пак илустрирано со оригинални и изворни фотографии.

Вообичаено, во делот резултати не пожелно е наодите да бидат следени со Ваши сопствени видувања и коментари или, пак, да бидат поврзувани со цитати од литературата.

Исти резултати не треба да се повторуваат во табели и графикони истовремено. Изборот за обликот на објавување на резултатите го прават авторите, но не пожелно е да се дуплираат. После секој табеларен и графички приказ следи текстуален опис кој треба да ги

истакне само најважните наоди. Не се оправдува опширно и темелно текстуално толкување на графиконот или на табелата, тоа непотребно го оптоварува текстот. Бројот на табелите, графици и сликите не е ограничен, но од Вас се очекува да ги сведете на неопходен минимум. Во делот резултати, одберете за секој толкуван параметар најсоодветен приказ (табела, график или фотографија), изнесете ги најнеопходните наоди текстуално без сопствен коментар или заклучок и не ги повторувајте резултатите преобликувајќи едни исти наоди во табела, графикон или текст. Фотографиите може да Ви бидат цврст аргумент на Вашиот наод, но приложете само она што е вредно и неопходно да се види. Секојдневни, познати и незначайни состојби немојте да ги фотодокументирате.

Посебен прилог на делот резултати се табелите, илустрациите (графикони и фотографии).

Секој од нив треба да е на посебна страница.

Табелите треба да бидат обележени со арапски бројки, едноподруго според појавувањето во текстот. Над секоја табела оформете наслов, кус, информативен, но доволно јасен кој ќе се однесува на параметрите што се содржина на табелата. Секоја табела треба да содржи колони и редови во кои описно, со полн наслов или кратенка, ќе посочат одредени параметри. Секоја табела треба да биде цитирана во текстот, онаму каде авторите сакаат да биде поставена. Во текстот табелата се цитира со бројот што и припаѓа и насловот.

Ако во табелата се користени кратенки кои не се стандардизирани, тогаш под секоја табела со фуснота се објаснуваат кратенките. За фусноти користете познати симболи. Во вакви ситуации како најчести се користат следни фусноти: *, #, и др.

Табелите дизајнирајте ги без вертикални линии, а разграничувањето во вертикална димензија направете го оставајќи доволен простор во колоните.

Илустрациите (графиконите, фигурите и фотографии) цитирајте ги во текстот исто како и табелите, посочувајќи го бројот и насловот.

Графиконите нумерирајте ги според појавување во текстот. Пожелно е гра-

СТРУЧНИТЕ ТРУДОВИ ТРЕБА ДА СЕ ПОДГОТВАТ НА СЛЕДНИОТ НАЧИН:

- Word документ напишан со фонт „ariel” или „times new roman”, со македонска поддршка.
- Текстот да се пишува со големина на букви 12 (points).
- Покрај тоа што фотографиите се поставени во рамките на текстот, задолжително е истите да се приложат поединечно (засебно), заради поквалитетно печетење.
- Табелите, доколку се фотографии, да се приложат како фотографии (во и засебно од текстот). Доколку табелите се авторски, да се приложат во excel.
- Апстрактите на англиски јазик да бидат со наслов.

фиконите да бидат изработени во *Excel*, а до редакцијата да бидат доставени електронски или во материјална форма.

Фотографиите нумерирајте ги според редот на појавување во текстот, исто како кај табелите и графиконите. Сликите обележете ги со арапски бројки и оформете наслов и легенда, а потоа поставете ги во текстот каде што сте ги предвиделе. Сликите може да бидат црно бели или во боја, изборот го прават авторите. Пожелно е фотографиите да бидат со резолуција 300 и да бидат доставени до редакцијата во TIF или JPG формат.

Ако во текстот предвидувате фотографија од лице, тогаш за тоа ви е потребна писмена согласност за објавување во јавност, која ќе ја приложите во Редакција, Во спротивно, треба да преземете активности со која ќе овозможите лицата да бидат физички препознатливи.

Дискусија. Во овој сегмент е предвидено јасно да ги изнесете вашите видувања и ставови по однос на испитуваниот проблем. Не ги повторувајте веќе образложените резултати, но искористете ги интерпретираните наоди за да ги компарирате со наоди на други автори чиј предмет на истражување е сроден со вашиот избор. Дебатирајте преку добиените наоди од студијата, спротиставувајќи се или, пак, потврдувајќи ги резултатите со други релеван-

тни истражувања. Посебно е важно, во овој дел да се потенцира важноста на студијата, апликативноста или научниот придонес.

Делот дискусија завршува со заклучок кој се надоврзува на дискусијата и е спонтан завршеток на студијата. За делот заклучок не е предвиден посебен сегмент. Всушност, во последниот пасос потенцирајте го заклучокот кој треба да биде одговор на поставената цел. При оформување на заклучокот водете се од целта. Имено, заклучете го она што ви е зададено како задача во целта, онака како што произлегува од добиени резултати на истражувањето. Избегнувајте да поддржувате тврдења за кои немате покритие од спроведеното истражување или, пак, да давате приоритети при состојби кои докрај не се дефинирани. Доколку изборот на темата дозволува, пожелно е да произлезат одредени препораки со кои ќе ја истакнете важноста на студијата.

Референци. Во текстот референците се одбележуваат со арапски бројки во заграда во фронт формат суперскрипт, според редот на појавување во текстот - *ванкуверски начин на цитирање*. Секоја од референците добива последователен број започнувајќи од првата и завршувајќи со последната референца. За цитирање на референците во делот литературата користете ги инструкциите на примерите кои следат, за трудови во списанија, извадоци од книги, монографии, магистерски и докторски трудови.

Непублицирани трудови, податоци од лични комуникации не треба да ги користите како литературни извори на кои се повикувате во текстот. Трудови прифатени за печат можете да ги користите како валидни референци, но во референцата на местото списание, број, волумен страница заменете ја со терминот “во печат”.

Vox Dentarii ракописите ќе ги хонорира со 2.000 денари за секој труд што ќе биде отпечатен во некој од броевите на списанието, а годишно ќе биде избран најдобар труд кој ќе биде награден со хонорар во висина од 6.000 денари.

Цитирање референци во текстот

Во текстот референците се цитираат со посочување на првиот автор ако се работи за еден, а ако во трудот учествуваат два автори, тогаш се именуваат двата.

Пр. Shukla⁽¹⁾ “известува дека...” или He и Cai⁽²⁾ “соопштуваат...”

Shukla A. Potentially malignant disorders of the oral cavity: a clinical study.

Indian J Otolaryngol Head Neck Surg. 2014 Jan;66(1):79-85

He J, Cai Y. The over-expression of STAT1 and IFN-gamma in lesions of human oral lichen planus. Sichuan Da Xue Xue Bao Yi Xue Ban. 2014;45(1):70-3.

Ако во текстот се појавуваат референци со повеќе од два автори, тогаш се именува првиот автор се дополнува со додавката соработници во скратен облик.

Пр. Budimir и соp.⁽³⁾ “изјавуваат дека...”

Budimir V, Richter I, Andabak-Rogulj A, Vučićević-Boras V, Budimir J, Brailo V. Oral lichen planus - retrospective study of 563 Croatian patients. Med Oral Patol Oral Cir Bucal. 2014;19(3): 255-60.

Референците кои се цитираат во текстот, не мора да започнуваат или завршуваат со презимето на авторот/авторите. Имено, ако текстот дозволува референцата/ референците може да се наведе само со нејзиниот број од литературата ставен во заграда.

Пр. поедини автори^(1,2,3,4) “сугерираат дека...”. Во овој случај од литературата се преземаат сите претходни, вклучувајќи го и овој што следи т.е. четвртиот.

Rivarola de Gutierrez E, Innocenti AC, Cippitelli MJ, Salomón S, Vargas-Roig LM. Determination of cytokeratins 1, 13 and 14

in oral lichen planus. Med Oral Patol Oral Cir Bucal. 2014;19(4): 359-65

Цитирање референци во делот литература

Во литературата може да бидат цитирани трудови во стручни и научни списанија, книги, монографии, магистерски, докторски трудови и др.

Примери за начин на цитирање:

Референци од стручнонаучно списание

Cetin Ozdemir E, Eksi F, Senyurt SZ. A case of gingival myiasis caused by Wohlfahrtia magnifica. Mikrobiyol Bul. 2014;48(3): 512-7.

Референци од зборник на трудови од стручни манифестации

Foteva K, Majstorceva M, Pavleska M, Popovska M, Georgievska E. Dental Injuries to School Children. 18th BaSS Congress, Skopje, Macedonia, Abstract book, 2013:377.

Книги и монографии

Regeza JA, Sciubba JJ. Oral pathology, clinical pathologic correlations. 3 rd ed. Philadelphia, Pensilvania: W.B. Saunders company,1999:120-126.

Магистерски и докторски дисертации

4. Атанасовска-Стојановска А. Влијанието на нивото на функционалната способност на имунокомпетентните клетки Т,Б и НК (natural killer) врз појавата и текот на пародонталната болест кај младата популација (магистерски труд) Скопје, Македонија; Стоматолошки факултет, 2002:87.

Почитувани соработници

Ве информираме дека Вашите стручни и научни трудови што планирате да бидат објавени за наредниот број во Vox Dentarii, пожелно е да ги доставите најдоцна до 10 август 2024.

Дополнителни информации може да добиете секој работен ден во Стоматолошката комора на Македонија или пак на телефон 02 3246 852.

ЗАПОЗНАЈТЕ СЕ СО НАШИОТ НОВ БРЕНД Den Gen



Dengocem 1
Гласјономер
цемент за
фиксација
15гр-10мл



Dengocem 2 LC
Гласјономер
цемент за
реставрија со
светло 15гр-10мл



Dengocem 2
Гласјономер
цемент за
реставрија
15гр-10мл



Dengocem 9
Гласјономер
цемент за
реставрија
во постериорна
регија 15гр-10мл



Carie Spot
Течност за
детекција на
кариес 10мл



Caries Arrest 38%
Сребро диамино
флуорид 5мл



Cavi Var
Флуориден лак
15мл



Chelate id EDTA
Течност 17% 15мл



Lunax Паста
за полирање
композити 2гр



Promint Паста за
полирање 200гр



Supreme Cet
нано хибридни
композити, бонд,
киселина



ZPC Цинк
фосфатен цемент
30гр-10мл



Bite up
Подигнувач на
загриз 4гр



Cal-Bio LC
Лажнер на база на
MTA+Калциум
хидроксид 2гр



Dengen Supreme
нано хибриден
композит 4гр



MTA шприц 3гр



Dengoetch
37% фосфорна
киселина 3гр



Early Coat
Залевач на
фисури



Gum Comp
гингивална боја
нано композит
4гр



Dengocal LC
Калциум
хидроксид паста
со светло 3гр

ПРОМОТИВЕН ПОПУСТ ДО 20% ВО МАЈ



DENGOTEMP
Материјал за
привремено
полнење 40гр



Denopulp паста за
девитализација
6гр



Dentogyl Паста за
постекстракција
12гр



Iodoform Prav
15гр



Содиум
хипохлорид 3%
500мл



MTA Bio Identica
Prav 1гр (0.20x5
капсули)



Pexsil Материјал
со Калциум
хидроксид за
дефинитивно
полнење на
к. канали 2x15гр



Desensitizer
Течност за
десензибилизација
5мл



Denbond SE
Самонагризувачки
бонд 5мл



Denbond TE Бонд
5мл



Dencresol Течност
за мумификација
15мл



Hemostas Течност
за ретракција
15мл



Dengorep EDTA
гел со карбамид
пероксид 3гр



Dengoseal Смолист
материјал за
дефинитивно
полнење на
к. канали 15гр-10мл



Dengosol
Растворувач на
гутапелка и стари
полнења 10мл



Dentomethasone
Цинк
оксид еуенол
за дефинитивно
полнење на
к. канали 15гр-10мл



Cera Compact
Биокерамички
материјал за
дефинитивно
полнење к. канали 2гр



Dengocal
Калциум
хидроксид паста
3гр



Dengo-core
Двојно врзувачки
материјал за
надоградби
и цемент.на
колчиња 9гр



Dengofoam
Желатински
сунѓерчиња 326р



Dengo-dam
Гингивална
барьера 4x1.5гр



Dengorex
Калциум
Хидроксид со
јодоформ паста
2.2гр



Dengoflow Течен
нано хибриден
композит 2x2гр



За повеќе информации и нарачки контактирајте нè на:



02 3094 755
070 281 823



www.borden-ltd.com



dengendentalmakedonija



Ankylos[®]
Совршенство. Се разбира.

Ако ти постават прашање: Што бараш?
А ти одговориш: се разбира, совршенство. Тогаш
постои еден систем кој е достоин на твоите
амбиции и вештини. *Ankylos. Се разбира.*

